Leto LXV | Poštnina plačana v gotovini | V Ljubljani, v četrtek, dne 15. julija 1937 | Štev. 158 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pacellijev poziv

Papežev posebni odposlanec državni tajnik kardinal Pacelli, ki je v imenu sv. očeta posvetil baziliko sv. Terezije v Lisieuxu v Franciji in je bil sprejet od francoskih oblasti z naravnost kraljevskimi častmi, je imel pred vhodom v novo baziliko kakor v slavni pariški stolnici Notre Dame govore, ki so odjeknili po vsem kulturnem svetu. Saj je tudi govornik sam že davno prej, ko še ni bil eden najvišjih cerkvenih knezov, slovel kot mož obdarovan z darovi duha in besede, ki osvajajo človeški razum in vpogibajo voljo v smeri, ki jih je pokazal. Notredamska prižnica, s katere so oznanjali božji nauk najbolj sloveči govorniki krščanstva, je morala biti ponosna, da se je je poslužil eden največjih sodobnikov, da na nji prižge luč, ki naj posveti v tmine sedanje duhovne stiske.

Govor kardinala Pacellija je silno značilen tako po okoliščinah, ki so ga spremljevale, kakor po vsebini, ki mu jo je znal vliti prvi sodelavec vladajočega papeža.

Govoril ga je na predvečer francoskega narodnega praznika, ko tudi v Franciji utihnejo nasprotujoče si politične in kulturne sile, ko ves narod objame dih ljubezni do velike domovine, ki je trajno jamstvo svobode vseh državljanov, in so kardinalove besede, ki jih je radio raznašal po vsej državi, bile zares najlepše darilo, ki si ga more narod želeti, ko praznuje rojstni dan svoje domovine in spominski dan svoje svobode. Sicer je bilo to morda le naključje, a srečno naključje, ki ga versko ljudstvo, ki se je prav takrat začelo po svoji stari navadi zbirati okrog notredamskega trga, da v pričakovanju narodnega praznika prepoje in preveseljači vso noč, ne bo tako lahko pozabilo. Saj mu je papežev odposlanec njegovo domovino naslikal, kot mu je v novejši zgodovini morda še nihče ni z lepšimi besedami in s toplejšimi čustvi.

Naključje je morda tudi bilo, da je državni tajnik katoliške cerkve govoril v Parizu samem prav 103 leta po zadnjem obisku davnega predhodnika kardinala Consalvesa, in to v trenutku, ko stoji na čelu Francije vlada, ki tako po možeh, ki jo sestavljajo, kakor tudi po programu strank, ki jo podpirajo, ne šteje ravno med one, ki so Cerkvi in njenim prizadevanjem za duhovno obnovo človeštva naklonjene. Ta okolnost je kardinalovim besedam dala čisto svojstven pomen, ki bo pustil sledove v sodobni politični zgodovini.

Pomen kardinalovega govora pa je v nečem drugem, ki ga dviga iznad vseh še tako prijetnih naključij in značilnih okolnosti na ploskev povelj, ki jih vodje dajejo svojim zvestim v usodepolnih in odločilnih trenutkih. To ni bila priložnostna izjava, to je bil poziv Franciji, tisti katoliški Franciji, ki je preživela svojo revolucijo, ki je preživela svoje preizkušnje verskih preganjanj in ki bo prestala tudi sedanjo stisko, ki jo oblega, poziv pravimo, naj vstane in prevzame zopet poslanstvo, ki je bilo njeno skozi dolga stoletja, da namreč »daje pobude v kraljestvu duha«. Poziv katoliškemu francoskemu narodu, ki ga v njegovi tisočletni zgodovini nobena stiska ni podrla in mu nobeno trpljenje ni moglo zatreti njegove krščanske duše, naj danes, ko leži nad svetom zopet strah pred bodočnostjo, zavzame svoje vodilno mesto med narodi kot prvoboritelj za dobrine duhovne kulture, ki edina bo človeštvo rešila. Jasen in odmevajoč klic staremu katoliškemu narodu, ki je v najbolj temnih dobah zgodovine, ko je človeški um zaman iskal jasnih izhodov iz kaotičnega vrvenja idej in strasti in ni mogel najti jasnih rešitev svojih lastnih zablod, še vedno v svoji sredi našel duhove, ki so z bistrim umom in kleno voljo prodrli skozi vse tmine in človeštvu pokazali varna pota, naj danes, ko človek zopet tava med dvema frontama in ne ve, na katero bi se nagnil, prižge svetilnik svoje prave krščanske kulture, »dedščino prejšnje Francije«, da ji bodo zopet, kot še vedno v zgodovini, sledili drugi narodi. Katoliška cerkev je pri svojem ves svet objemajočem apostolskem delu, ki zahteva iskrenega in požrtvovalnega sodelovanja ljudi, ki so iz mesa in krvi, še vsikdar pri francoskem katoliškem narodu našla onega zaveznika, ki je vzel njen prapor v svoje roke ter ga na čelu krščanskih narodov nesel od zmage do zmage. Saj je to, kot se je izrazil kardinal, »skrivnosten zakon zgodovine, ki je v tesni zvezi z izpolnjevanjem naravnih dolžnosti in naravnega poslanstva tega naroda«.

Danes stojimo zopet na usodnem križišču kulturnih poti. Na eni strani vabijo človeka, ki je prvenstveno tvorba duha, razne struje v oboževanje plemenskega fanatizma in plemenskih predsodkov ter mu v svoji zaslepljenosti predstavljajo telesno popolnost kot najvišjo dobrino nad vsemi vrednotami duha; na drugi strani pa stoji krščanstvo s svojim naukom o nadnaravnosti človeške duše in o enakopravnosti vseh človeških plemen v zasledovanju svojega cilja, ki je v nadnaravni popolnosti duha, ustvarjenega bo božjem obličju. Nevarnost zmote je strašna in bi bila usodepolna. Zato ta poziv, ki ga je najprej naslovil sveti oče v svoji okrožnici na vse človeštvo, ker je duhovni oče njegov, naj ne krene v zmoto. Zato poziv njegovega političnega sotrudnika, ki želi s pomočjo katoliških narodov, ki so doslej cerkvi najbolj zvesto služili na vseh bojnih frontah krščanstva, organizirati pobudo, ki bodo močne dovolj, da potegnejo oklevajočega človeka proč od roba propada. Tudi na socialnem polju, kjer se snujejo temelji za najboljše družabno sožitje človeštva, je prišel trenutek končnoveljavne izbire. Na eni strani gola snovnost, ki naj postane edini usmerjevalec družabnega sožitja, brez ozira na duhovne potrebe človekove; na drugi strani pa uči zopet krščanstvo s svojim socialnim naukom, ki v imenu duhovnih vrednot in človekovega nadnaravnega poklica zahteva pravično ureditev socialnih odnošajev po predpisih krščanske ljubezni. Sveti oče je v svoji okrožnici prižgal luč, ki vodi s tega križpotja v pravo smer. Njegov prvi sotrudnik pa hoče sedaj mobilizirati vse tvorne sile krščanstva, organizirane po narodih, da s svojim zgledom potegnejo s seboj oklevajoče, ki ne vidijo »nevarnosti, ki groze tistim, ki jim papeževih okrožnic ni mar in ki hočejo zapustiti meje, kjer postaja idealizem fanatizem in iz potrebne reforme nastaja revolucija.«

V borbi proti plemenskemu poganstvu nemškega narodnega socializma na eni strani, proti razdejanju komunističnega krivega nauka na drugi, želi katoliška cerkev imeti ob svoji strani katoliški francoski narod, narod svetnikov in katoliških misijonarjev, ki naj seže nazaj po svojo staro dedščino in se zave svojega »poslanstva, sedanje dolžnosti in vloge, ki jo ima izpolnjevati v bodočnosti«, da bo zares rod, ki hoče biti »rod obnoviteljev in pionirjev novega sveta«, ki ga snuje vesoljno krščanstvo.

Prepričani smo, da bodo kardinalove besede predramile francosko dušo, da se bo odzvala klicu katoliške cerkve, najprej usposobila samo sebe, da v duhu svoje zgodovine kot prva stopi ob stran katoliške cerkve v borbi, ki jo je tako jasno nakazal državni tajnik, proti dvema zmotnima svetovoma, ki vabita človeštvo v pogubo.

Gibraltar ogrožen?

Vprašanja v angleški spodnji zbornici glede Kruppovih topov nasproti Gibraltarju na maroški obali

London, 14. julija. TG. V angleški spodnji zbornici so poslanci, kot je v Angliji pred vsako sejo navada, stavili nekaj zelo zanimivih vprašanj na vojnega in zunanjega ministra. Čestokrat ministri takšna vprašanja sami izzovejo, da dobijo priložnost, da se o gotovih problemih izrazijo in izpovejo politiko svoje vlade.

Na sinočnji seji se je poslanec **Cocks** obrnil na vojnega ministra Hore **Belisho** in ga vprašal, **če je slišal, da je zunanji minister Eden na včerajšnji seji sam izjavil, da je Francova vlada na afriški strani nasproti Gibraltarju postavila več baterij težkih topov.**

Minister je odgovoril, da mu je Edenova izjava znana. Cocks je nadaljeval, da naj minister pove, **če gre zares za Kruppove topove kalibra 16 palcev in za Kruppove težke havbice kalibra 12 palcev.**

Vojni minister je odgovoril, da ga podrobnosti, ki jih je poslanec navedel, zanimajo. Cocks nadaljuje z vprašanjem, **če je vojnemu ministru znano, da obstoji prijateljska pogodba med Anglijo in Španijo, na podlagi katere se je Španija prostovoljno obvezala, da nasproti Gibraltarja ne bo oboroževala obale španskega Maroka.**

Minister Hore Belisha, da je to vse mogoče, ali pa tudi ni. Ves srdit je potem planil poslanec **Wedgewood** na noge in vprašal ministra: **»Ali vojni minister o vsem tem res nič ne ve? Zakaj se vojni minister vprašanju izogiblje. Vprašanje je bilo jasno in nedvoumno postavljeno. Ali ima angleški parlament pravico vedeti, če je Gibraltar ogrožen ali ni, če merijo nanj topovi postavljeni na nasprotnem obrežju in če obstoja nevarnost, da ti topovi nekega dne Gibraltar porušijo?«**

Vojni minister je odgovoril, da v sedanjem trenutku na to vprašanje ne more odgovoriti več, kot je že storil.

Londonski listi posvečajo tej debati veliko pozornost in zahtevajo od vlade, da **v najkrajšem času da parlamentu in angleškemu imperiju pojasnila, da ne bo v skrbeh za varnost svojih mednarodnih poti.**

Angleški načrt za obnovo nadzorstva v Španiji je bil dostavljen 27 državam

London, 14. julija. AA. (DNB) Danes opoldne je britanska vlada poslala načrt kompromisne ureditve nadzorstva 27 državam-članicam odbora za nevmešavanje. Načrt obsega vsega skupaj 1500 besed na 6 do 8 natipkanih straneh.

Po poročilih lista »Yorkshire Post«, čigar zveze z zunanjim ministrom so znane, bi se dalo sklepati, da vsebuje Edenov kompromis in načrt te-le misli:

1. **načrt in izvedba »kombinacije«, izvirajoče iz že znanih predlogov, ki so jih objavili listi,**

2. **priporočilo, da se pomorsko nadzorstvo nadomesti z opazovalci v španskih pristaniščih,**

3. **v zvezi z drugo točko nastane vprašanje, ali naj bi se ti opazovalci omejili na nadzorstvo med ladjami, ki plovejo pod zastavo držav, ki niso zastopane v odboru za nevmešavanje, ali bi se pa njihova vloga razširila tudi na druge države, vštevši Španijo,**

4. **pravica vojujoče se stranke bi se morala priznati pod temi pogoji: sklenitev dogovora o odpoklicu prostovoljcev in izvedba tega dogovora.**

Franco o prostovoljcih

London, 14. julija. b. Dopisniku »Daily Mail« je izjavil general Franco, da je bil že za umaknitev prostovoljcev, toda sedaj po skušnjah, katere je imel s španskimi boljševiki, ne more več razpravljati o tem vprašanju, ker so prostovoljci, ki se nahajajo na njegovi strani, že dobili potne liste. General Franco je še enkrat poudaril svoje stališče, da more samo zmaga nacionalistov in brezpogojna predaja nasprotnikov končati vojno. Kompromisna pogajanja so popolnoma izključena. Samo v tem slučaju bi nacionalistična vlada sklenila premirje, če bi ji nasprotniki izročili svoje topove, letala in osvobodili vse jetnike.

Po bojiščih

Salamanca, 14. julija. b. Nacionalistični glavni stan poroča, da se je poskus republikanske vojske na baskiški fronti pri Castro Alenu končal z neuspehom. Na madridski fronti so se napadi vladnih čet ohladili, ker so imele čete zelo hude izgube. Sedaj skušajo utrditi svoje nove postojanke. V odseku pri Alba Raquina v Aragoniji so nacionalistične čete povzročile sovražniku hude izgube in zavzele nekoliko njegovih položajev.

Bitka pod obzidjem Pekinga

100 japonskih letal nad Pekingom (Peipingom)

Šanghaj, 14. julija. b. Včeraj so v bojih pri Pekingu prvič nastopile v akciji zračne vojne sile. Eskadrila šest japonskih bombarderjev je bombardirala mesto **Nanujan**, ki leži 12 km južno od Peipinga (Pekinga). Ni še znano, kakšno škodo je napravilo to bombardiranje. Mesto Nanujan, za katero se razvijajo ljute borbe, je velike vojaške važnosti, ker se tam nahaja glavni kitajski aerodrom, razen tega pa je tam tudi glavni stan 29. kitajske armade, ki se je spustila v boj z Japonci. Samo 100 metrov južno od pekinškega mestnega obzidja so eksplodirale granate in so se vršili večurni boji. Prebivalstvo se je skrilo v kleti. Obe stranki hitro zbirata pomoč. Japonci se nahajajo v boljšem položaju kakor Kitajci. Po kitajskih vesteh je včeraj preletelo Peking nad 100 japonskih letal. V Tiencin so dospela nadaljna japonska ojačenja iz Mandžukuoa. Vsi ministri kitajske vlade, ki se nahajajo na dopustu, so nujno poklicani v Nanking. V Nankingu so izbruhnili veliki nemiri. Japonci in Korejci, ki tam prebivajo, so v strahu za svoje življenje pobegnili v tartarski del mesta.

Pekinški župan je telefoniral nankinški vladi in naglašal, da je položaj mesta brezuspešen. Preteklo noč so odbili tri japonske napade na pekinško mestno obzidje. Prebivalstva v mestu se je polastil paničen strah.

Nekoliko po polnoči so se zopet začele sovražnosti. Prebivalstvo Pekinga je izpostavljeno strahovitemu topniškemu ognju. **Kitajsko topništvo je odgovarjalo tako, da je nastal topovski dvoboj, ki je trajal vse do danes dopoldne. Posebno huda je bila topovska bitka okoli železniške postaje Jung Ping in na postojankah na reki Jung Tim. Nekoliko japonskih strelov je zadelo tudi v mesto in napravilo znatno materialno škodo. Kitajci trdijo, da so pognali v zrak dve veliki japonski skladišči municije in bencina nedaleč od mesta Jung Pinga. Poznejše vesti pa pravijo, da so japonske čete nenadoma dobile naredbo, naj ustavijo sovražnosti, ko so prišle skoro pod obzidje samega Pekinga in da so se takoj začele umikati. To se je zgodilo, kakor smatrajo, po ugodnih diplomatskih pogajanjih v Nankingu med zastopniki Japonske in Kitajske. V samem mestu Pekingu je položaj obupen, posebno kar se tiče prehrane. Kitajci sploh nočejo prodajati hrane japonskemu prebivalstvu v mestu, katerega je v Pekingu dosti. Železniški promet med Pekingom in morskimi pristanišči je popolnoma ustavljen. Nankinška vlada je obljubila, da bo s svojimi letali izpraznila tujce iz ogrožene vojne črte, če bi se ne dosegel sporazum za ustavitev sovražnosti. V ostalem je položaj v Pekingu zelo nejasen.**

Paiping, 14. julija. c. Japonske čete so se vse definitivno umaknile od Wampinga. V Peiping so pribežale trume beguncev iz krajev, kjer so se zanje dni vršile borbe. V Paumpiuho je prišel danes ves kitajski generalni štab. Pripeljali so se z letali.

Tokio, 14. julija. c. Danes je obiskal kitajski odpravnik poslov japonsko zunanje ministrstvo in tamkaj povprašal, če bi se japonska vlada hotela pogajati za poravnavo vseh spornih vprašanj. Sprejel ga je zastopnik zunanjega ministrstva, ki je izjavil, da japonska vlada želi kompromis. Nato je kitajski odpravnik poslov še vprašal, če bi japonska vlada sprejela posredovanje kakšne tretje velesile. Japonski diplomat je zatrdil zopet, da Japonska želi kompromis.

Sicer pa po vsej Japonski pospešeno pripravljajo veliko kampanjo proti Kitajski. Predčasno so otvorili novo radijsko postajo, ki bo dajala samo propagandni spored proti Kitajski.

Tiskovni urad pri predsedstvu vlade je bil povečan in bo on vodil vse pisanje v tisku. V tiskovnem uradu vojnega ministrstva pa so uradništvo potrojili, da bodo lahko pravočasno in dovolj obsežno zajeli vso propagando za odločitve, ki se bližajo.

Pokrajine (črtane), ki jih želi zasesti Japonska

Zaskrbljenost v Angliji

London, 14. julija. b. Današnji angleški listi ne skrivajo, da so v skrbeh radi dogodkov na Daljnem vzhodu, katere pa še vedno imenujejo samo kot spopade med posameznimi vojaškimi edinicami japonske in kijatske vojske. Iz pisanja listov je videti, **da je angleška diplomacija razvila veliko delavnost in da je stopila v zvezo z diplomatskimi zastopniki ameriških Združenih držav, Kitajske in Francije. Popolnoma razumljivo je, da se bodo Anglija, Združene države Severne Amerike in Francija prizadevale z vsemi silami, da preprečijo spopade okoli Pekinga, da se ne bi to razvilo v splošno azijsko vojno.**

Izreden pomen izjav kardinala Pacellija

Katoliški misijoni — Politika miru

Pariz, 14. julija. c. Zelo veliko pozornost so vzbudile izjave kardinala državnega tajnika Pacellija med bivanjem v Franciji. Te izjave so izredno pomembne, ker je pač razumljivo, da cerkvena diplomacija le redko javno poseže v tok dogodkov. Toda vsekakor moramo priznati, da se vse razvija pod vtisom silne verske manifesticaje v Lisieuxu. **Ne samo francoski verniki, ampak tudi uradna Francija je storila vse, da bivanje kardinala Pacellija v Franciji čim bolj dvigne. Tako se je zgodilo, da je imel državni tajnik kardinal Paeclli v Lisieuxu pred seboj nad 300.000 vernih poslušalcev, ki so nato navdušeno pozdravili tudi govor sv. očeta. Kljub posebnim metodam sodobne moderne propagande, še nikdo v povojni Evropi ni imel pred seboj toliko poslušalcev, kakor jih je imel tokrat kardinal Pacelli.**

Zunanji okvir često vpliva tudi na tok dogodkov in na usmeritev raznih tokov, ki so sicer naravni, toda se njihov potek s takimi manifestacijami le pospeši. **Zato so razumljive izredno pomembne uradne izjave, ki so bile objavljene po kardinalovem odhodu iz Pariza in tudi izredna pomembnost jasnih omemb, ki v manjšem obsegu pač ne bi bile tako izrazite.**

Seveda pa moramo pri tem upoštevati dvoje: 1. globok verski pomen vseh prireditev, ki imajo ravno Franciji svoj izreden potek, in 2. potreba jasnosti v raznih zunanjepolitičnih tendencah, ob katerih ves svet trenutno tako trepeta za usodo miru. V obeh ozirih je bila jasnost in točnost izjav zelo potrebna in to se je zgodilo v zadostni meri.

Moč francoskega katolicizma

Kar se tiče **verskega življenja** v Franciji, ostane to vsekakor danes še vodilno v Evropi, posebno sedaj, ko se mora versko kulturni pokret v Nemčiji boriti proti tolikšnemu preganjanju. Francosko katoliško preporodno gibanje se v novih razmerah ni samo ustavilo, ampak se še bolj razmahnilo. Najjasneje so to pokazale ravno velike verske prireditve v Lisieuxu. **Po težki dobi protiverske gonje v predvojnem času si je Cerkev doslej znala ne samo pridobiti vse izgubljene položaje, ampak si je ravno mladino priklenila nase. Že v predvojnem času so se številni katoliki umikali pred sektarstvom in lajično gonjo tedanjega časa v tri najtežje javne službe, da bi tako lahko po svoje služili domovini. Tako so se katoliki posebno posvečali ali vojaškim, diplomatskim ali pa misijonskim poklicem.**

V novih razmerah po vojni se to gibanje ni mnogo spremenilo, narastlo pa je po sebno v mi-

Nadaljevanje na 2. strani

(Nadaljevanje s 1. strani)

sijonskem poklicu mladine. Francoski katoličani so si že pred desetletji ustvarili sloves, **da so narod, ki je dal Cerkvi največ misijonarjev. V tem oziru ima Francija še danes prvenstvo.**

In tukaj more Cerkev računati pač **na najlepši odziv tudi v današnji francoski katoliški mladini. Če se je to gibanje v starih težkih razmerah lahko tako razmahnilo poprej, se bo pač še podvojilo danes, ko je gonja proti Cerkvi v Franciji znatno popustila ali pa je obledela sila starih proticerkvenih fraz.**

Na misijonskem polju

Na misijonskem polju pa je nedavno prišlo do hudega incidenta, ki ga Cerkev ne more preiti. Med Anglijo in Italijo je nastal spor radi delovanja misijonarjev v Abesiniji. Italija je dala izgnati vse angleške misijonarje. Angleška vlada je kmalu odgovorila na to tako, da je odredila umik vseh italijanskih misijonarjev iz angleških posesti. **Ni izključeno, da se odstavek v uradnem poročilu o misijonarstvu nanaša na te prehodne zunanje težave, ki pa ravno v tem oziru in na tej strani poslanstva, na misijonskem polju, torej ne morejo zavreti.**

Politika miru

V drugem delu pa se uradni dodatki nanašajo na tako zvano politiko miru v Evropi in v svetu. **Na tem polju pa je jasno, da more cerkvena diplomacija samo podpreti delo vsake vlade, ki trdi, da hoče mir in dejansko tudi dela tako. Na tem polju more Cerkev le pomagati vsem narodom, da lahko prebrodijo tudi z njeno pomočjo sodobno mogoče najtežjo krizo v Evropi.**

Slovo od Francije

Pariz, 14. julija. AA. (aHvas.) Kardinal državni tajnik Pacelli je včeraj trikrat razpravljal z Delbosom o tekočih zadevah. Prvič sta dolgo govorila v elizejski palači po kosilu v navzočnosti predsednika republike Lebruna, predsednika vlade Chautempsa, državnega podtajnika de Tessana. Drugič sta govorila na čajanki popoldne v zunanjem ministrstvu in temu razgovoru je prisostvoval tudi minister brez portfelja Saraut. Zadnjič sta govorila več minut na lyonski postaji pred kardinalovim odhodom. Tokrat sta tudi na kratko sestavila vse sklepe, ki so jih ti razgovori nakazali.

Papeževega odposlanca je posebno zanimala namenoma napačna razlaga njegovih govorov v Nemčiji in je takoj zaprosil Delbosa za točnejše podatke v tem oziru. Ko se neko narodnosocialistično glasilo ni ustavilo celo pred tem, da je v propagandne namene zapisalo, da sta se na francoskem ozemlju sestala kardinal Pacelli in angleški zunanji minister Eden, tedaj je moral kardinal Pacelli z jasnimi besedami priznati, da je bil »indigne et consterne« (ogorčen in nevoljen). Ko sta Delbos in kardinal Pacelli izmenjala misli o splošnem položaju v Evropi in predmet te izmenjave je bila tudi Nemčija, **sta oba državnika govorila o glavnem problemu, ki se nanaša na odnošaje med Francijo in sv. stolico. Strinjala sta se v trditvi, da so vzajemni odnošaji polni prisrčnosti in prijateljskega zaupanja. Kar se pa tiče delavnosti Francije v misijonih, je bila izražena želja, da bi Francija čim bolj sodelovala v vseh misijonih. Francija se ne bo ustrašila nobenega napora, da ohrani prvo mesto med misijonskimi narodi.**

Toda tudi skupno hotenje za mir veže Francijo in sv. stolico. Ta del politike je kardinal Pacelli posebno podčrtaval v svojih popoldanskih razgovorih na Quai d'Orsayu. Tudi ko se je poslavljal, je kardinal Pacelli zopet opozoril na to delo. Ob koncu se je kardinal Pacelli še zahvalil za triumfalen sprejem, ki mu ga je priredila uradna Francija.

V Francovi vojski

Duh nove Španije

Špansko ljudstvo trpi.

Socialna in gospodarska nasprotja, katera imajo svojo osnovo že v zgodovini — potem reakcija, reakcionarni ideologi, kateri hočejo prinesti nov družabni red, čigar glavno in edino orožje je upor zatiranega ljudstva, katero ne premišljuje, temveč nagonsko podira družbo, hrepeneč po novi, ki jo vidi samo idealizirano v teoriji — vse to je treba upoštevati — prišteviši še en faktor — španski duh — špansko mentaliteto — če hoče človek razumeti obupne poskuse prejšnjih španskih režimov. Tako je treba misliti o dejstvu, da je španski anarhistični sindikat najmočnejši na svetu — medtem ko v drugih, zlasti zahodnih in severnih evropskih državah, skoraj ni mesta s tako ekstremnimi idejami.

Franco pozna svoje ljudstvo. On dobro vidi razloge, kateri so privedli do strahotnega razdejanja cerkev, samostanov, šol in drugih kulturnih ustanov — zločinov, katerim v kulturnih zemljah ni mesta. Franco upošteva vse tehtne zgodovinske, socialne in psihološke vzroke — zato ne strelja ujetnikov, razen če se dokaže navadno razbojništvo. **Napačno gledajo na Španijo tisti, ki mislijo, da gre vse prizadevanje nacionalne revolucije za tem, da se v Španiji zopet uredi isti odnos, isti duh kot je vladal prej za časa monarhije.** Mnogi gledajo na žrtve španskega plemstva in meščanstva, kot bi se ti borili za stare privilegije, za imetje. Tako gledanje je samo posledica demagoške propagande in strupenega sovraštva nasprotnikov. Resnica ima veliko bolj plemenito in čisto ozadje. Lahko rečem, Franco ne želi starega družabnega reda — ne želi obnovitev starega duha — starih ran. Franco hoče ustvariti novo Španijo — z novimi odnosi — na bazi avtoritete in krščanstva. Franco ni fašist. Večkrat je izjavil, da španski duh ne prenese fašizma — vendar zahteva odločno roko zdravnika — to ni fašizem. Za lažje razumevanje tega želim govoriti o Špancih takih kot so. Pripovedoval bom o Špancu kot človeku — o njegovem značaju kot ga razodevajo dejstva, ki sem jih opazoval. Vrgel bom par značilnih potez in bom vesel, če si bodo čitatelji ustvarili vsaj približno sliko o španskem človeku in njegovem načinu mišljenja.

Španec zelo veliko čuti do sočloveka. Saj je že Calderon de la Barca izrazil to značilnost »Entre el ver padeces y el padeces ninguna distancia habia« — »Med gledanjem trpljenja in trpljenjem ni razlike«. — Na drugi strani Španec izrablja vse pozitivne vrednote življenja, da bi si v življenju ustvaril polno toplote in svetlobe. Kot primer za to naj navedem dogodke s fronte, ki ostanejo nepozaben spomenik tovarištva in bratske ljubezni. Vojaki v »Alcazarju« niso imeli več kruha — izstradani so bili in se je pogostokrat zgodilo, da je starejši, močnejši tovariš shranjeval svoj delež hrane, da ga potem podeli šibkejšim, čeprav je sam trpel. Svoje ranjence ne pustijo v rokah sovražnika, četudi je treba žrtvovati lastno življenje. To in neštelo drugih primerov govori o ljubezni in žrtvi za svoje tovariše. Kot nasprotje se zdi, da v razbitih hišah Toleda, kjer je ostalo samo pritličje kolikor toliko ohranjeno — igra orkester in navdušeni gledalci spremljajo s ploskanjem ples ciganke. Medtem ko je Irun popolnoma razbit — ko še besni državljanska vojna, katera terja neštete dragocene žrtve vsakega Španca, so v San Sebastianu odprte igralnice, gledališča, plaža itd., a živahno vrvenje množice vpliva tako, da se človeku zdi krvava fronta v bližini le kot hude sanje.

Značilne so tudi ogromne prostovoljne žrtve, ki jih prinašajo Španci v borbi proti rdečim. Žrtvujejo vse: imetje, nakit, denar in osebne žrtve. »Dios — patria — rey« — to je refren — to je signal. Srečujem ljudi, ki so postali reveži — vse svoje veliko imetje so darovali državi, dame z železnim prstanom, ves nakit, vse zlato so darovale za bolnišnice. Prihajajo 16letni fantje in 60letni starčki. Prosijo za sprejem v armado. Globoko se mi je vtisnil v spomin starček, ki je zgubil že tri sinove v vojni in je prišel sam z najmlajšim 17letnim prosit za sprejem v armado. Zaslužil je, da mu objavim ime, ker je žrtvoval vse, prav se. Bil je to don Manuel Méndez Cabezas iz Tiruella. Pozneje je umrl v bolnišnici v Salamanci. Toda to niso osamljeni slučaji.

Zdravniki žrtvujejo čas in zdravje, da rešujejo ranjence, v hišah negujejo čisto neznane ranjence in vendar popolnoma zastonj. Gospe in gospodične delajo v bolnišnicah vsa dela, ki nikoli prej niso delale. — Po cestah in hišah so napisi: »Mislite na tiste, ki se v strelskih jarkih borijo za Vaš mir!« »Sindikat obrerose« je sklenil, da vsak delavec dela vsaj dve uri na dan brezplačno v korist vojaštva. Tako vidimo, da vse te žrtve prinašajo brez koristoljubja — vsi, od najmlajših do najstarejših — revni in bogati, ker se zavedajo, da žrtvujejo za mir svoje nesrečne domovine — katera beseda jim ni samo prazna fraza.

9.800 km po zraku

Ruska letalca sta pristala v Kaliforniji

San Francisco, 14. julija. AA. Ruski letalci so dokončno dosegli nov svetovni rekord v poletu na daljavo brez pristanka. Okoli 10. evropskega časa so preleteli San Francisco, in ne da bi bili pristali, nadaljevali polet proti Sandiegu v Kaliforniji. Preleteli so razdaljo 9800 km brez prestanka.

Vojaška postaja v Seattleju poroča s svoje strani, da je ob 11.40 prejela radijsko brzojavko, v kateri zahteva rusko letalo, naj mu Los Angeles pošlje primerna znamenja. Brzojavka ni bila podpisana, imela je pa isto valovno dolžino, kakor rusko letalo. Vojaški krogi v San Francisco so mnenja, da leti rusko letalo dalje proti jugu. Po izjavi letalskega strokovnjaka polkovnika Eldfielda lahko ostane letalo v zraku do 16. ure po evropskem času.

New York, 14. julija. AA. (Havas) **Ruska letalca Gromov in Jumačev sta pristala kakih 40 milj od Los Angelesa. Oba sta popolnoma zdrava in se izvrstno počutita.**

Stalin pobija dalje

Val terorja se noče ustaviti
Povsod „vohuni in saboterji“

London, 14. julija b. »Daily Telegraph« javlja iz Moskve, da so v Sibiriji zopet na veliko streljali »vohune«. Te dni je bilo ustreljenih 60 »vohunov in saboterjev«.

Berlin, 14. julija b. »Völkischer Beobachter« poroča iz Rige podrobnosti o terorju in preganjanjih v sovjetski Rusiji. Poročilo pravi med drugim, da je bil v **Beli Rusiji** ustreljen vojaški komisar in da so bili aretirani skoro vsi ministri. V **Ukrajini** je bil ustreljen ravnatelj političnega biroja v Kijevu, prav tako tudi šef ukrajinske GPU, pa tudi glavni tajnik ukrajinske komunistične stranke. Vsi so bili obtoženi kot zarotniki in sovražniki države. V **Gruziniji** je bil ustreljen predsednik ljudskega komisarijata kot vohun. V **Azbekistanu** so ustrelili predsednika ljudskega komisarijata, ustreljeni pa so bili tudi komisar za trgovino in še dva člana komisarijata. Ustreljen je bil predsednik sovjeta v **Buhari** radi nedovoljenih zvez z belimi gardisti. Na **Krimu** je bil aretiran ljudski komisar za penzije skupaj s svojo družino, ker je podpiral člane svoje družine. V **Kazanu** je bil ustreljen železniški komisar, ker je organiziral železniške nesreče. V **vzhodni Rusiji** je bil aretiran predsednik izvršnega odbora komunistične stranke. V **Sibiriji** so bili ubiti tajnik stranke, predsednik sovjeta in dva funkcionarja stranke radi zveze z Japonci. V **Vogodnoji** je bilo ustreljenih 80 izdajalcev. V **Moskvi** so bili po procesu proti Tuhačevskemu zaprti pomočnik komisarja za prehrano, pomočnik komisarja za notranje posle in pomočnik centralnega biroja.

Obiščite VI. mariborski teden!

Od 31. julija do 8. avgusta 1937. (50% popusta na železnicah in parobrodih od 29. jul. do 10. avg.) Velika gospodarska in kulturna revija! Industrija — Tekstil — Obrt — Trgovina — Kmetijska razstava — Prva fitopatološka razstava — Pokušnja vin — Zgodovina — Umetnost — Grafična razstava — Tujski promet — Akvaristična razstava — Kuncerejska, golobarska razstava — Razstava malih živali — Modna revija — Mednarodni pesni turnir — »Sen kresne noči« na prostem — Koncerti — Kongresi — Sportne prireditve — Veseličnl park na razstavišču. — Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji, zeleno romantično Pohorje, vinorodne Slovenske gorice, gostoljubni, lepi Maribor — **vas vabijo!**

Ustreljen je bil bivši komisar za narodno gospodarstvo. Končno navaja gori omenjeno poročilo, da se posebno brezusmiljeno preganjajo književniki in intelektualci. Pri listu »Izvestja« je bilo do sedaj obsojenih 12 urednikov, v uredništvu lista »Pravda« pa se vsak dan pojavljajo novi ljudje.

Seja skupščine

Belgrad, 14. julija. b. Na današnji skupščinski seji so bile sprejete brez razprav štiri mednarodne konvencije. Poslanec **Prekoršek** je vložil interpelacijo na predsednika vlade glede razsodbe državnega sveta v pogledu razpustitve hmeljarskega društva za dravsko banovino. Po krajši izjavi predsednika Čiriča o obnašanju poslanca Todorja Toniča je skupščina prešla na dnevni red. Sprejeta je bila prva konvencija o dopolnilih v jugoslovanskem trgovinskem sporazumu z Nemčijo v načelu in podrobnostih s 185 proti 4 glasovom, nato pa še tri ostale konvencije, in sicer konvencijo o pomorskih signalih, konvencijo o veterinarski službi med Nemčijo in našo državo ter konvencijo o prometu med našo državo in Albanijo. Vse konvencije so bile sprejete s 185 proti 4 glasovom. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu so tri poslanske interpelacije. Prvo je vložil poslanec **Mravlje** na pravosodnega ministra **o pristranskem postopanju državnega tožilca v Ljubljani glede preiskave umora akademika Rudolfa Dolinarja.**

Belgrad, 14. julija. m. Danes od 5 do 9 je bila seja odbora, ki proučuje konkordat, sklenjen med našo državo in sv. stolico. Sejo je vodil predsednik odbora dr. Voja Janjić. Prisostvovali so ji pa poleg članov odbora predsednik kr. vlade dr. Stojadinović in ministri dr. Subotić, Stanković, Behmen, Stoeović, Janković, dr. Kaludjerčić, dr. Krek, Djordjević in Rogič. Na seji se je nadaljevala načelna razprava o konkordatu. Prvi je govoril Artur Mahnik ter je v daljšem govoru zagovarjal konkordat. Nato pa so govorili proti Josip Cvetič, Milan Banić, Mita Dimitrijević in Velimir Jojić. S tem je bila lista govornikov izčrpana in je bilo odrejeno glasovanje. Za konkordat je glasovalo 11 članov, proti pa 10. Od slovenskih poslancev je glasoval za Karel Gajšek (JRZ), proti pa Ivo Prekoršek (JNS) in Jančič (Narodni delovni klub). Proti je glasoval tudi predsednik odbora Voja Janjić.

Ugodnosti za odlikovance s Karadjordjevo zvezdo

Belgrad, 14. julija. AA. Danes dopoldne je imel sejo pod predsedstvom poslanca Stevana Jankoviča skupščinski odbor za proučevanje zakonskega predloga o ugodnostih odlikovancev reda Karadjordjeve zvezde z meči, ki so si ga pridobili v vojni. Predsednik vlade je v svojem govoru pripomnil, da kraljevska vlada želi, da se ta zakon še v sedanjem zasedanju narodne skupščine pred poletnimi počitnicami sprejme. Govoreč posebej o zakonskem predlogu o pravicah odlikovancev reda Karadjordjeve zvezde z meči je predsednik vlade dejal med drugim: Odlikovanci Karadjordjeve zvezde z meči se lahko z vso pravico potrkajo na prsi in rečejo, da so oni ustvarjali to državo. Nato je popisal stališče vlade do vprašanja o pravicah in ugodnostih. Ves odbor je pozdravil izvajanja predsednika vlade.

Zagrebška vremenska napoved: Nestalno, precej oblačno vreme.

Dunajska vremenska napoved: prehodno jasno in toplo.

Zemunska vremenska napoved: postopno zboljšanje vremena v vsej kraljevini. Oblačno bo čedalje manj, dežja ni pričakovati. Toplota bo nekoliko poskočila.

Francoski narodni praznik

V Belgradu in v Parizu

Belgrad, 14. julija. AA. Pri sprejemu, prirejenem v proslavo današnjega francoskega narodnega praznika, je pozdravil francoski poslanik na našem dvoru grof de Dampierre z govorom, v katerem je dejal:

Govor francoskega poslanika

Francija je zadnje mesece vodila zunanjo politiko po črti, ki se je je zmerom držala: zvesta obveznostim, izvirajočim zanjo iz pakta ZN, je dajala svojim prijateljem zmerom nove dokaze svoje zvestobe in v svojem razmerju do svojih sosed zmerom nove dokaze svoje dobre volje in je zavzemala kar najstrožje tudi v španskih zadevah zmerom isto stališče, ki more preprečiti usodnejše spore. Moja domovina je imela zadoščenje, da je doživela odobritev in podporo pri državi, katere državljani ste vi. Ne Francija ne njeni prijatelji niso niti trenutek dvomili, da ne bi uredili socialnih problemov, ki jih imamo urediti prav tako kakor mnogo drugih velikih držav in da bodo finančne težave, ki terjajo od francoske vlade energične ukrepe, katerih posledice bo znalo naše domoljubje prenesti, na koncu koncev vendarle našle svojo rešitev v skladu z našo politično strukturo in našim narodnim gospodarstvom. Kljub tendenčnemu pretiravanju ali preračunanemu zavijanju, ki ste ga imeli priložnost slišati, boste čutili krepki ritem srca tiste Francije, kjer zmerom goje za blaginjo človeštva kreposti — tiste kreposti, ki so vas v preteklosti nagnile k ljubezni do Francije, ki vas vežejo v sedanjosti in ki bodo tudi v bodočnosti utrjevale vaše zaupanje polno ljubezni. Takšno zaupanje, prepričani smo, bomo našli zmerom v prvi vrsti ravno v vrstah jugoslovanskega naroda, ki nas z njim družijo tako čvrste vezi in ki ga danes zastopa v Parizu eden izmed glavnih voditeljev vaše vojske, naroda, čigar odlične zastopnike mi je bilo čast prav ta trenutek odlikovati.

V tem prepričanju vas vabim, gospe in gospodje, da združite Francijo in Jugoslavijo v tistih željah, ki jih gojimo letošnjega 14. julija za njuno blagostanje in njuno veličino.

V Parizu

Pariz, 14. julija. AA. (Havas.) Narodni praznik ki ima letos poseben pomen zaradi svetovne razstave, so začeli že sinoči povsod proslavljati z ljudskimi prireditvami. Na vseh trgih in križiščih godejo orkestri in ljudje veselo plešejo pod lampijoni in girlandami. Vsi spomeniki in vsa javna poslopja so slavnostno razsvetljena. Letos so priredili bakljade po mestu. Vojaški oddelki so korakali po mestu, druga društva pa so priredila bakljade po ulicah prestolice. Ob 22 je vojaška bakljada prišla na trg Concorde, ki je bil sijajno razsvetljen in poln ljudstva. Množica je preveč pritisnila za bakljado na trg tik za vojaško konjenico in zaslišali so se razni vzkliki in ljudje so se začeli pozdravljati s stisnjenimi pestmi ali pa fašističnim dviganjem rok. Toda incident je bil kmalu poravnan in vse se je nato razvijalo brez neredov.

Dopoldne pa je bila pred predsednikom republike Lebrunom in visokimi gosti, zbranimi na častni tribuni, veličastna revija čet.

Francija podržavi svoje železnice

Blum — opran na marksističnem kongresu

Marseille, 14. julija. TG. **Socialistični kongres je zaključil svoje zasedanje. Zanimivost tega dne je bila izjava Leona Bluma, ki je v sedanji vladi njen podpredsednik, da pripravlja vlada zakonski načrt za podržavljenje vseh francoskih železnic, ki bi se združile v eno samo, vso Francijo obsegajočo železniško družbo, v kateri bi vlada imela odločilno besedo in torej tudi večinski del delnic. Kapital nove družbe bi znašal 40 milijard frankov. Država bi v obliki delnic prispevala 28 milijard.**

Kongres je tudi izglasoval večino predloženih resolucij. Vladi Leona Bluma je bila podana razrešnica s 4539 glasovi proti 10, 828 delegatov pa se je vzdržalo glasovanja. Nato je kongres sprejel resolucijo, ki odobrava vstop socialistov v Chautempsovo vlado, s 3484 glasovi proti 1866, 43 delegatov se je vzdržalo glasovanja.

Nato so glasovali o splošni politiki socialistične stranke. Predložene so bile tri resolucije, in sicer resolucija Leona Bluma in Paula Faurea, resolucija borbenega krila, ki ga vodi Bracke, in pa resolucija Marceauja Piverta. Resolucija Bluma in Faurea je dobila 2949 glasov, Brackova resolucija jih je dobila 1545 in resolucija Marceauja Piverta 894.

Predlog večine, ki je bil sprejet, ima določilo, da se mora stranka boriti, da se v čim večji meri izvaja program ljudske fronte. Med reformami, ki se naj izvedejo, je tudi predlog, da **naj se uvede kontrola nad krediti, posploši naj se poljedelstvo, v domovino naj se vrne odtujeno prirodno bogastvo in imetje monopolnih podjetij, kakor so to železniške družbe, električne in kemične centrale in zavarovalnice.** Ljudska fronta naj tudi prepreči vsak spopad med senatom in parlamentom in dela naj se tudi na tem, da bo tudi senat izvoljen s sličnim glasovanjem kakor parlament. Nato resolucija odobrava mednarodno politiko Francije in pravi, da mora biti člen 16 pakta ZN odprt za vse. Izraža svoje veselje, da je ljudska fronta ostala zvesta ideji razorožitve.

Ob koncu izjavlja resolucija kongresa, da se stranka veseli uspehov dosedanjega sodelovanja s komunisti in zahteva, da naj se nadaljuje z delom za dosego organske edinosti obeh strank.

Nato so bili izvoljeni člani izvršilnega odbora stranke. Pri tem glasovnaju so pristaši Leona Bluma dobili 18 sedežev, pristaši Brackea 9 in pristaši Marceauja Piverta pa 6 sedežev. Leon Blum ostane še naprej ravnatelj glavnega strankinega glasila »Populaire«. Zjutraj ob 3.34 je bil kongres zaključen.

Domači odmevi

Prizadevanja „združene opozicije“

Takozvana združena opozicija, ki, kakor znano, obstoji iz srbskih demokratov Davidoviča, zemljeradnikov in skupine okoli Ace Stanojeviča, se sedaj bavi z akcijo, o kateri se veliko piše v belgrajskem in zagrebškem časopisju. Zemljeradniki so namreč izdelali predlog, kako »najti izhod iz sedanjega položaja«, ki še ni objavljen, ampak pride v diskusijo na kongresu zemljeradniške stranke, ki so baje v kratkem v Belgradu. V tem predlogu pravijo, kakor poroča »Obzor«, ki posveča tej stvari sedaj svoje glavno zanimanje, da naj se skliče ustavodajna skupščina, v kateri naj večina Srbov, večina Hrvatov in večina Slovencev, tako da bo izključena vsaka majorizacija, sklene novo ureditev države. Ta ureditev mora torej sloneti na priznanju treh historično narodnih indivualnosti, ki se med seboj sporazumevajo in samó v medsebojnem soglasju določijo državi temelje. Volitve za konstituanto naj izvede »koncentracijska vlada«.

Seveda se morajo preje zediniti na skupen državnopraven program zemljeradniki, Davidovičevci in Stanojevičevi stari radikali. Razume se, da je pa poprej treba, da Stanojevičevci in Davidovičevci sprejmejo predlog zemljeradnikov o novi državni ureditvi. »Obzor« pravi, da je Stanojevič na to baje pripravljen, ni pa še gotovo, ali bodo pristali na zemljeradniški načrt demokrati, dasi so, kakor znano, še nedavno izglasovali resolucijo, v kateri pravijo, da so Srbi, Hrvati in Slovenci tri posebne historične individualnosti. Šele potem bi se mogla belgrajska združena opozicija, ko bi bila edina med seboj, zvezati z SD koalicijo, to je z dr. Mačkom in z prečanskimi demokrati, ki sledijo smernicam pokojnega Pribičeviča.

K tem prizadevanjem, ki naj bi privedli do koncentracije, piše glavno glasilo radikalne zajednice »Samouprava«, da so to samo prazne nade. Vodje združene opozicije spuščajo te glasove v javnost zato, da vlivajo poguma svojim pristašem, ki težko prenašajo opozicijo, do katere so prisiljeni. Združena opozicija meni, da bi se morala sedanja vlada razširiti z njenimi voditelji, toda vsak se sprašuje, čemu naj bi vlada dr. Stojadinoviča po tolikih uspehih svojega dveletnega vladanja sprejela v svojo sredo politike, ki nimajo prav nikogar za seboj, kakor so pokazale nedavno tudi občinske volitve. **Vlado odbija vsako misel take koncentracije, ampak ona čaka najprej na nove skupščinske volitve, da se pokaže, koga in koliko prav za prav predstavlja opozicija.** Dotlej pa imajo vodje združene opozicije časa, da delajo med narodom, če hočejo popraviti svoj popolnoma zrahljani položaj.

Stališče JRZ

V Ljubiji je bila skupščina JRZ, na kateri je govoril poslanec dr. Branko Miljuš. Med drugim je dejal, da je prepričan, da bo vlada dr. Stojadinoviča v najkrajšem času uspešno zaključila sporazum s Hrvati. Nato je kritiziral federativno ureditev države, ki jo smatra za nemogočo in neprimerno in je izjavil, da je JRZ za široke samouprave v okviru sedanje ustave.

Proslava francoskega narodnega praznika

Ljubljana, 14. julija.

Stirinajsti julij je slehernemu Francozu svet dan, ki ga slavi z vsem iskrenim navdušenjem, enako pa se raduje tega dne s francoskim narodom tudi vsakdo po vsem svetu, ki je vdan velikim idejam svobode in enakopravnosti. Tega dne je leta 1789 pariško prebivalstvo naskočilo simbol tiranstva Bastillo ter jo podrlo v znamenje in večen simbol tega boja proti samodrštvu.

Odkar smo dobili narodno svobodo in odkar je v našem mestu zastopstvo velikega francoskega naroda, slavi Ljubljana sleherno leto na dostojanstven način francoski narodni praznik.

Danes malo po pol 11 je zastopnik francoskega konzula, ki je na dopustu, g. Anfossy položil pred ilirski steber krasen venec v francoskih narodnih barvah. Z njim so bili zastopnik g. bana načelnik dr. Ratej, mestni podžupan dr. Ravnihar, v imenu Francoskega instituta pesnik g. Ooton Zupančič, lektor Lacroix, pomočnik finančnega ravnatelja g. Satler, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe g. Julliard in drugi. Z enominutnim molkom so počastili spomin neznanega francoskega junaka, katerega kosti so vzidane v ta spomenik.

Nato so se vsi predstavniki odpeljali pred Vodnikov spomenik, kjer je g. Anfossy pravtako položil venec v francoskih barvah ter izkazal čast z enominutnim molkom.

Recepcije na francoskem konzulatu

Ob 11 je bila recepcija na francoskem konzulatu. Med prvimi, ki so prišli čestitat, je bil škof **dr. Rožman**, divizijski general **Tonič** z novim šefom divizijskega štaba, polkovnikom **Mihajlovičem**, pomočnik g. bana **dr. Majcen**, ki je zastopal na dopustu se nahajajočega g. bana, ljubljanski podžupan **dr. Ravnihar**, prosvetni šef dr. **Sušnik** in svetnik dr. Ratej, univ. profesor **dr. Fabijan**, pomočnik finančnega direktorja g. Satler, predsednik akademskega starešinstva univ. profesor **dr. V. Korošec**, univ. profesor **dr. Furlan**, za Zbornico za TOI **dr. Pless**, za Zvezo industrijcev **dr. Golia**, intendant narodnega gledališča, pesnik g. **Oton Župančič** in vsi tukajšnji ljubljanski konzuli, dalje lektor **Lacroix**, Miss **Copeland** za angleško kolonijo, prof. **Bubnov** za rusko kolonijo. Radijsko postajo je zastopal prof. **Koblar**, francoske stipendiste pa je zastopal **dr. Wilfan**.

Na nekaterih naših uradnih poslopjih so bile razobešene državne zastave, barve svojih držav pa so razobesila tukajšnja konzularna zastopstva.

Naša sramota

Binkošti so že davno za nami. Vendar dovolite, da se po vseh veselih in žalostnih narodnih slavnostih in prireditvah, v katerih kar ni bilo mogoče s to stvarjo priti do besede, vsaj zdaj v dobi »kislih kumar« ozremo še enkrat nazaj na Binkošti in na to, kar se je one dni godilo — v Postojni. Sicer je pisal o tem že »Domoljub« pod naslovom »V znamenju krize«. Neki rojak z onstran meje je čutil potrebo, potožiti se mu nad sramoto, ki so jo delali binkoštni izletniki iz Slovenije Slovencem v Italiji. S čim? S svojim ostudnim pijančevanjem in pijanostjo. To so se Italijani zgražali in oponašali tamošnjim Slovencem: To so vaši rojaki! To je vaša kultura! Barbari!...

To je dogodek, pojav, mimo katerega bi slovenska javnost ne smela iti tiho. Saj vendar na našo narodno čast kaj damo! A naši pijanci našo čast na tak način nosijo po svetu! Italijani kaj takega še niso videli. Pripravljeni pa so morali biti nekoliko že prej na velik prihod pijancev, kajti nekatere znane tržaške gostilne so nalašč za ta prihod pomnožile svoje vinske zaloge. Toda še so se uračunale. Čujte! Vina jim je zmanjkalo! Ljubljančani so jim vse sode osušili! Binkoštni ponedeljek so morali s posebnimi tovornimi avtomobili naglo dovažati nove zaloge vina. Železničarji pa so ironično pripovedovali, v kakšnem stanju so se izletniki poslovili od Postojne. Da so bili »bolj podobni prevozu vinskih sodov kakor bratov, ki so prišli obiskat svoje brate«...

Večkrat se nam je že podtikalo, da kdo trdi, da so vsi Slovenci pijanci. Kdo bi mogel kaj takega reči?! Res pa je — in tu imamo kriček dokaz za to — da je **alkoholizem slovenska ljudska bolezen.** Tudi v epidemiji ne zbole vsi ljudje. Kljub temu pa je epidemija vendar epidemija. Če ne pograbi vseh, pa vsaj mnoge. In javna oblast in vsi se trudijo na vse načine, da jo čimprej uženejo. Ali ni to čudno? Italijani imajo tudi dosti vina, pa močnejše in boljše, kakor je naš cviček. In vendar tam ne vidiš na cesti pijanega človeka! Zato so bili za Italijane to škandalozni prizori. In kako preganja ali omejuje in vtesnuje tam vlada kuho žganja! Recimo Italijanom, kar hočemo! To je pa neutajljivo, da tam vlada res skrbi za blagor ljudstva, za red in dostojnost. Pri nas se je pa zdaj žganjekuha grozansko razpasla. In proti temu se ne da storiti nič, saj je — pod postavno zaščito. Ni še vina dosti in preveč, domačega in dalmatinskega, še cel roj žganjarn in »veležganjarn«, kotel pa pri vsaki hiši!

Epidemija, prava epidemija! A ta epidemija ne traja samo par tednov, ampak vsaj že par stoletij. In koliko tisočev ljudi je pobrala!! Kaj pa se stori proti tej epidemiji?... Tista skromna organizacija, ki bi rada nekoliko odpomogla temu silnemu zlu, je najbolj nepopularna, in ne samo to, ampak pri mnogih kar osovražena. »Sveta vojska.« Za to besedo imajo mnogi samo posmeh!

In vendar! Četudi nepopularna, pa potrebna! **Zdaj se bo šele zares začelo! S »treznostnim tednom«**, ki je bil v naših dnevnikih napovedan, se bo kampanja proti pijančevanju šele v resnici začela. Začela na vsej črti, sistematično in brez preseledkov, kakor je bilo doslej. Od 12.—19. decembra bo ta »teden«. Takoj v začetku jeseni se bo treba začeti na to pripravljati. In že zdaj prosimo in pozivljamo vse, ki jim je stvar resna, da bi pomagali! Ni dosti, da se samo zgražamo nad sramoto, ki so nam jo napravili pijanci v Postojni; ni dosti, da vsi pametni ljudje obžalujejo ta naš narodni madež. Treba je kaj **storiti, pomagati**, da se ta madež spere z narodnega telesa!

Od belgrajske vlade nimamo v tem oziru kaj pričakovati. Od naše domače banovinske vlade pa pričakujemo, da bo imela smisel za resnično blaginjo ljudstva: da ni samo materialno blagostanje in telesno zdravje vse, da je morála ljudstva tudi nekaj, in še prvo! — Nedavno smo imeli spet v bližini Ljubljane, na Orlih, uboj v pijanosti. Če stekel pes ugrizne človeka — kake varnostne odredbe, da se to ne ponavlja! Seveda je to prav — a zakaj se prav nič ne ukreme zoper steplino, ki jih tisočkrat več popade in pomori, kakor pasja?! Nikar se toliko bati, da bi treznostna akcija uničila naše vinogradnike! Kako neki izhajajo vinogradniki v Italiji, kjer ne vidiš nobenih pijancev?... Ne toliko treznost, kakor žganjarne in »veležganjarne« in žganjski kotli škodujejo vinogradnikom. Kako da te niso nič v spodtiko in strah vinogradnikom, ampak samo uboga abstinenca?!

»Le ves narod more ozdraviti ljudsko bolezen, tuberkulozo,« so nam klicali protituberkulozni teden in protituberkulozni bojevniki. Prav isto velja o drugi, hujši ljudski bolezni: alkoholizmu. Neutajljivo je to slovenska ljudska bolezen — kakor nam glasno priča Postojna. **Naša narodna bolezen** in — **narodna sramota.** Ves narod je osramočen pred Italijani po naših pijancih.

Narod slovenski, naj te vendar nesrečni slučaj našega narodnega osramočenja pred tujci predrami! Zavedi se in spregovori moško besedo: **To naše sramote mora biti enkrat konec! Operimo ta madež z našega narodnega telesa!**

Kongres Slaviae Catholicae

Kot je bilo že pred dnevom objavljeno v »Slovencu«, se vrši v Ljubljani v dneh 19.—22. julija v hotelu Unionu veliki kongres slovanskih katoliških akademikov in seniorov. Objavljen je bil že deloma program, ker so pa med tem časom nastale male izpremembe, opozarjamo in objavljamo spored še enkrat.

Ponedeljek, 19. julija ob 21: Pozdravni večer Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva v Ljubljani.

Torek, 20. julija ob 7.30: sv. maša z govorom v kapeli oo. jezuitov; 8.15: zajtrk v Unionu; 9: otvoritev kongresa. Pozdravi delegacij in zastopnikov oblasti. **Prvo zborovanje:** Slovanska ideja kneza Koclja in škofa Slomška. (Univ. prof. prelat dr. F. Grivec, Ljubljana.) Izkušnje dosedanjih slovanskih stikov. (Konservator univ. prof. dr. F. Stelè, Ljubljana.) 12: kosilo v Unionu. 15.30: **Drugo zborovanje:** Važnost, način in možnosti slovanskega zbližanja v bodočnosti. (Predavatelj Čeh dr. Janda.) Slovani v izseljenstvu. (Drago Oberžan, Maribor.) 20: Prijateljski večer Slov. dij. zveze v Unionu.

Sreda, 21. julija ob 6: Odhod z avtobusi k Mariji Pomagaj na Brezje. 8: sv. maša z govorom in skupnim sv. obhajilom. 9: zajtrk. 9.45: Obèni zbor. 11.30: odhod na Bled, vožnja po jezeru, obisk Marijine cerkvice na blejskem otoku. 14: kosilo v Park hotelu. 16: izlet v Vintgar. 18.30: povratek izpred Park hotela v Ljubljano. 20.30: večerja v Unionu.

Četrtek, 22. julija ob 7.30: sv. maša z govorom. 8.15: zajtrk v Unionu. 9: **Tretje zborovanje.** Papeževa enciklika — Divini Redemptoris in Slovani. (Predavatelj dr. J. Rajec, Bratislava.) Nevarnost komunizma in brezboštva za Slovane. (J. Stolarski, Krakov.) Koreferat. (J. Ambruž, Bratislava.) Poslanstvo katoliških Slovanov vzhodnega obreda proti nevarnosti komunizma in brezboštva. (Dr. Grinjoh, Lvov.) Koreferat. (Mileski, Poljska, Monsignore K. Dočkal, Zagreb.) 13: kosilo v Unionu. 15.30: **Četrto zborovanje.** Socialne naloge slovanske inteligente. (Rektor dr. M. Ivšič, Zagreb.) Zaključek kongresa. 19: Večerja v Unionu.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne **»Franz-Josefove«** grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo **»Franz-Josefove«** grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseza tudi boljši tek.
Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Usodne požarne katastrofe

12 letni deček zgorel

Na Dravskem polju in pri Ptuju je bilo zadnje dni več požarov, med katerimi je bil najusodnejši v **Starošincih** pri posestniku Štefanu Peraniču. Sredi noči se je vnelo staro poslopje. Ogenj je zajel takoj ves objekt, da je bila vsaka pomoč zaman. Na hlevu sta spala oba domača sinova, 12 letni Adolf in 16 letni Avgust, ki ju je ogenj presenetil na senu. Avgust se je v zadnjem hipu rešil, čeprav ves opečen, **Adolf pa je zgorel živ v plamenečem senu. Našli so potem, ko se je ogenj polegel, samo zoglenelo truplo.** — Drugi požar je bil v **Zgornjih Pleterjih**, kjer je v noči zgorelo poslopje posestnika Matije Drevenška. Škoda znaša 30.000 Din. — V **Apačah** je udarila strela v hišo posestnika Kavčiča in vpepelila domačijo. Pri gašenju je domačo deklo Marijo Pirc podrlo bruno, ki je padlo s strehe, ter jo težko poškodovalo. Škoda znaša okrog 40.000 din.

Regulacijska dela pri Podlipščici

Ena najlepših dolin v Sloveniji, poleg tega prav blizu Ljubljane, je dolina Podlipščica, ki zbira pri vasi Podlipi, nekdanji fari Petra Hicingerja, v svojo strugo številne gorske potočke, ki pa narastejo ob deževju v divje hudournike. Dolina Podlipščice se v bližini vrhniškega kolodvora pod hribom Kurenom, s starodavno cerkvico sv. Miklavža, polagoma vzpenja proti zahodu, obdana na obeh straneh od strmih gričev; nekako v sredi se odpre proti jugu v rodovitno razorsko dolino, odkoder je dobil Cankar lik Aleša iz Razora, pokojnega Gromčovega Naceta, na njenem koncu pa stoji na griču podlipska farna cerkev sv. Brikcija. Odtod vodijo poti med hudourniškimi grapami na Smrečje in k romarski cerkvi sv. Treh kraljev na Vrhu, izredno lepi izletniški točki prav pred laško mejo.

Kakor pa izgleda tujcem, ki vse rajši obiskujejo te lepe kraje, da je življenje podlipskih kmetov idilično in brezskrbno, je vendar v prejšnjih časih vedno pustošila voda njihova polja in senožeti. Ob pobočjih obrobnih hribov so trgali svet hudourniki, v spodnjem delu doline pa je prestopala narasla voda bregove in spreminjala rodovitni svet v jezera in mlake.

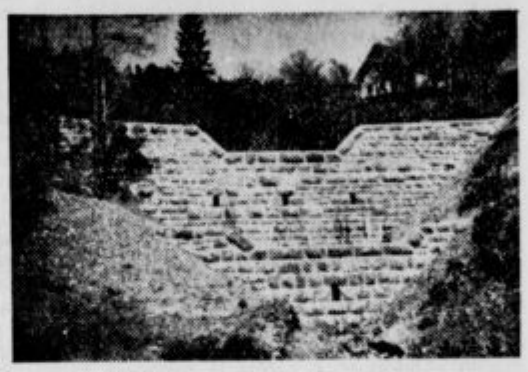

Zagradba pod Rožancem

Že pokojni vrhniški župan Franc Tršan se je kot odbornik v barjanskem odboru prizadeval, da bi se pričelo z zagradbenimi in regulacijskimi deli pri Podlipščici. Barjanski odbor seveda za hudourniška dela pri pritokih Ljubljanice ni pristojen, našel je pa za to stvar polno razumevanje pri bivšem oblastnem odboru, kjer ga je podprl zlasti poslanec Brenčič. Po posredovanju oblastnega odbora je prevzelo financiranje del ministrstvo za kmetijstvo. Ločeno so se opravljala potem dela na spodnjem toku, kjer se je ozka struga mestoma razširila in so se omilili nekateri ovinki, in v grapah, kjer so se pričele staviti zagradbe. Ta dela pa so jele otežkočati nevzdržne politične razmere. Že zgodaj odločeni prispevki so se ljudem prikazovali kot »uspehi« JNS-arskih mogotcev, z denarjem pa so gospodarile politične krajevne organizacije, za-

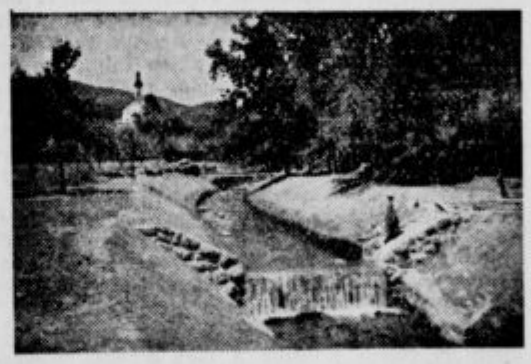

Regulacija pod cerkvijo

poslovale predvsem svoje ljudi in je slednjič izzvala naša opozicija v občinskem svetu celo majhno krizo.

Vse drugače pa je sedaj, ko odločuje pri delih edinole strokovnjak, g. inšp. ing. Strancer. Točno po načrtu gre delo od rok in v zadnjih dveh letih se je napravilo več kakor prej ves čas. Kolikor največ mogoče, se izvršujejo delo v naravnem materialu, tako da nikjer ne kvarijo naravnih lepot. Monumentalna je ogromna dvonadstropna zgradba pod Rožancem, ki zajema več sto kubičnih metrov naplavin in ki je bila dograjena lani. Letos so napravili pri zgornjem mostu na meji Podlipe in Smrečja na ovinku veliko odbojno steno, zavarovali s tem most in zemljišča in tlakovali tam strugo potoka. Pod cerkvijo pa so začeli uravnavati bregove, jih zavarovali z opletenimi stenami in napravili več manjših pregradb in perišč. Cestni odbor pa je istočasno razširil in polepšal glavni podlipski most.

Zdaj bo treba razširiti strugo še skozi vas in doli do Kogovškovega mlina, zajeziti razorski potok in pritoke, ki prihajajo iz Rovtarske občine, narediti zagradbe v Pečniku in v Šuštarjevem grabnu. Upamo, da nam bo to g. ing. Štrancer, ki so ga vsi Podlipci vzljubili, kmalu naredil, nakar bomo lahko brez strahu pred besnečimi vodnimi elementi obdelovali našo drago podlipsko zemljico.

Krekov prosvetni tabor pri sv. Gregoriju

Kdo si ne želi enkrat videti one prijazne vasi na dolenjskem gričevju, kjer je tekla zibel slovenskemu velikanu dr. Jan. Ev. Kreku, očetu naše kat. slov. ljudske prosvete? Pri Sv. Gregoriju vam kaže njegov spomenik na ljudski šoli kraj, kjer je zagledal luč sveta. — Dvajset let poteče letos, odkar je nemila smrt iztrgala največjega Slovenca iz družine Slovencev, a spomin naj še živi v duši vsakega slovenskega človeka. Da se hvaležen spomin še poživi, vabimo vsa prosv. društva ribniškega okrožja, vsa sosednja društva in vse Slovence Krekovega duha na

Krekov prosvetni tabor pri Sv. Gregoriju,

ki bo v nedeljo, dne 25. julija t. l., da se hvaležno oddolžimo spominu največjega prosvetitelja slovenskega naroda.

Ob 10. bo sv. maša na prostem z ljudskim petjem, ki ga spremlja godba, in cerkveni govor. Ob 11. tabor pred Krekovim spomenikom: a) Krek in slovenska vas (govori g. dr. Ivan Oblak) — himna »Povsod Boga«, b) Vstajenje slovenskega duha (govori g. urednik Franc Terseglav) — himna »Hej Slovenci« z godbo. — Ob 2. pete litanije z ljudskim petjem. — Po litanijah: a) nastop slov. kat. mladine z gimnastičnimi vajami in govorom »Sodobna naloga slovenske mladine« (govori Rud. Smersu), b) nastop pevskih zborov ribniškega okrožja (pod vodstvom g. Rafkota Fabianija), ki se zaključi z državno himno.

Ker je dohod z jutranjim dolenjskim vlakom do Vel. Lašč ali Ortneka najugodnejši in vozna cena nedeljska, tudi Ljubljančani nimajo to nedeljo lepšega izleta kot k prijaznemu Sv. Gregoriju, v Krekov rojstni kraj.

Zlasti pa vsa prosvetna društva ribniškega okrožja ta dan k Sv. Gregoriju, da pokažete svoje prosvetno delo in uspeh!

Ribniški okrožni prosvetni odbor.

Marjetino žegnanje na Prežganjem

Prežganje pri Litiji, 14. julija.

Naše farno žegnanje bo v nedeljo, 18. julija s slovesno mašo ob 10, ker praznujemo Prežganjci god sv. Marjete »po staremu«, namreč 12. julija in ne 20. julija. Na to opozarjamo častilke in častilce sv. Marjete, ki radi prihajajo k nam na žegnanje, pa se včasih zgodi, da pridejo en teden prepozno.

Ob tej priliki bodi omenjeno, da je bila nekdaj pri nas sloveča božja pot in na to nedeljo so prihajali k nam romarji v procesijah s svojimi dušnimi pastirji celo iz Šmarja pri Ljubljani.

Romarskih procesij že dolgo ni več k nam, tem rajši pa prihajajo izletniki od blizu in daleč zaradi lepega razgleda in prijetnega razvedrila v naših hribih.

Lepo in prijetno je v naših hribih. Kdor je bil enkrat pri nas, se vedno rad povrne. Na naše žegnanje prijazno vabimo zlasti Ljubljančane, da bodo preživeli en lep dan v naših hribih.

K nam se pride lahko od več strani. Najprikladnejše je s postaje Laze ali Jevnice čez Janče, ali iz Litije, ali pa iz Višnje gore. Dober pešec jo primaha iz Ljubljane (Štepanja vas—Sostro—Besnica) v 4 urah. Kakor smo zvedeli, pa bodo za letošnje žegnanje vozili tudi avtobusi iz Ljubljane in iz Dev. Marije v Polju, če bo dovolj interesentov. Sostrčani se lahko pridružijo v Zadvoru ali pri Znamenšku. Za mal denar boste najhitreje in brez truda dospeli na cilj. Na veselo svidenje v nedeljo 18. julija!

— **Da boste stalno zdravi** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Trnovski prosvetni tabor: Trnovske solatarice v nedeljskem sprevodu

Prizor s »štehvanja« v Trnovem

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 15. julija: Henrik I, kralj; Vladimir, kralj. Prvi krajec ob 14.03. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

— **Slovenci v Lurdu in Lisieuxu.** Danes popoldan ob 5 odpotuje skupina Slovencev v Lurd, kjer se mudijo 4 dni, nato obiščejo Lisieux, kjer je bila te dni posvečena krasna bazilika na čast Mali Tereziki. Tej skupini je dano, da bo kot prva naša skupina klečala v novi baziliki na grobu Male Terezike. Obiščejo tudi svetovno razstavo v Parizu, Pariz sam, nazaj grede si ogledajo tudi Milan in Benetke. Skupino je aranžirala Prosvetna zveza v Ljubljani, vodi jo pa g. univ. prof. dr. Janez Fabijan. Slovenskim romarjem se priporočamo v toplo molitev pred lurško votlino in v svetišču Male Terezike!

Preskrbite si Lutz-peči.

— **Slovenske operne predstave v Rogaški Slatini.** Kakor preteklo sezono bo tudi letos gostovala ljubljanska opera v Rogaški Slatini. V veliki dvorani zdraviliškega tonkina bo vprizorila v soboto, dne 17. julija »Seviljskega brivca« in v nedeljo, dne 18. t. m. »Madame Butterfly«. Zasedba vlog bo ista kakor v Ljubljani. Sodeloval bo zdraviliški orkester, ki je sestavljen iz samih članov ljubljanskega opernega orkestra. Dirigiral bo operni kapelnik A. Neffat. Pričetek predstav točno ob 20.30. Cene sedežem od 8 do 30 Din. Opozarjamo na te predstave tudi ljubitelje gledališča iz bližnje in daljne okolice ter jim priporočamo, da izkoristijo to izredno priliko. Vstopnice se morejo rezervirati pri podružnici »Putnika« v Rogaški Slatini z naročilno dopisnico.

— **Javna borza dela išče naslednje delavce:** 3 klapce, 1 soboslikarja, 1 soboslikarskega vajenca, 1 krojača, 1 čevljarja za mešana dela, 1 tkalskega podmojstra.

— **Devica Marija v Polju.** Kdor se zanima za avtoizlet na Marjetno žegnanje na Prežganje v nedeljo, 18. julija, dobi pojasnila in vozovnice do petka opoldne v trgovini Jože Gorjup.

— **»Putnik«,** Ljubljana priredi sledeče avtobusne izlete: 1. 25. t. m. enodnevni izlet v **Trst** ob priliki spuščanja v morje največje italijanske vojne ladje. Cena vožnji in kolektivnemu potnemu listu din 140. Rok za prijave do 21. t. m. — 2. 25. in 26. t. m. dvodnevni izlet **na Vrbsko jezero** k mednarodnim veslaškim tekmam. Cena vožnji in kolektivnemu potnemu listu din 155. — Rok za prijave do 22. t. m. — 3. 25. t. m. enodnevni izlet **v Logarsko dolino.** Cena vožnji din 70. — Rok za prijave do 24. t. m. Vse natančnejše informacije v biljetarnicah »Putnika«.

— **Belgrajski otroci v Češkoslovaški.** Z ekspresnim parnikom »Karadjordje« je odpotovalo te dni v Češkoslovaško 25 otrok iz Belgrada, katere je povabila češka vlada na 40 dnevne počitnice. To je zamena za prav toliko otrok, ki so sedaj prišli z istim parnikom v Zemun ter bodo uživali počitnice v Belgradu in v Srbiji.

— **Cenen izlet na Grossglockner od 14. do 15. avgusta.** Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Hotel Slon, telefon 26—45.

— **Otvoritev telefona Motnik.** Dne 7. julija t. l. je bila pri pošti in telegrafu Motnik otvorjena telefonska centrala.

— **Boč vabi.** Podružnici Slov. plan. društva v Rogaški Slatini in v Poljčanah priredita v nedeljo, dne 18. julija tradicionalno veliko planinsko rajanje na Boču pri Sv. Miklavžu. Ob 10 bo sv. maša in nato slavnostna odborova seja obeh podružnic. Zatem planinsko rajanje ob sviranju priznane godbe iz Rogaške Slatine. V posebnih šotorih bo pripravljeno vse, kar si želi planinsko in tudi dolinsko srce: pristna domača kapljica, topla in mrzla jedila, pecivo, planinski klobuki itd. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo planinskega doma na Boču. Pridite vsi, ki ste dobre volje: Boč vas vabi.

Obiščite v Mariboru prvorazredni restavrant VELIKE KAVARNE.

— **Vremenska napoved. Evropa:** Hladni val zraka je zajel srednjo Evropo, kjer je pretežno oblačno vreme ter tu in tam dež. Ta val se spušča proti jugu in se pri tem ogreva, tako da se ni bati v južnih krajih hladnejšega vremena. Jasno v zahodni in južni Evropi ter v območju Črnega morja. **Jugoslavija:** Oblačno v sredini in v severnih krajih države. Jasno na jugu in v Primorju. Malo dežja v severnih krajih. Temperatura brez spremembe. Mrzla vodica 10, Split 31 stopinj. **Napoved za danes:** Počasna zoblačitev po vsej kraljevini. Ni pričakovati dežja. Temperatura se bo zvišala.

— **Glasbeno občinstvo** kakor glasbene šole opozarjamo na zelo znižane cene glasbenih klavirskih del kakor tudi kompozicij za citre iz zalog: Universal Edition, Portius, Musik für Alle, Corona Collection itd. Vse te skladbe se dobijo po znatno znižanih cenah v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Novo poslopje PZ v Splitu.** Te dni sta se mudila v Splitu predsednik Pokojninskega zavoda dr. Milavec in tehnični referent ing. Šubic. Skupno z delegati iz Splita je bilo sklenjeno, da bo zavod zgradil v Svačičevi ulici v Splitu, na svojem že kupljenem zemljišču, stanovanjsko poslopje, ki bo veljalo okoli 2 milijona dinarjev. Poslopje bo imelo dvo in trisobna stanovanja.

Športnik

pije Rogaško slatino, ker mu očuva svežost in prožnost telesa.

Rogaška Slatina

— **Huda nesreča na žagi Šipada.** Na žagi podjetja Šipad v Dobrljinu v Bosni, blizu Kostanjevice, se je pripetila pred dnevi huda nesreča. Dva delavca sta upravljala posebne tovarniške vagone, ki avtomatično odkladajo gradivo. Vozila sta žaganje in ko sta odklopila vagon, sta vsula žaganje na eno stran, sama pa sta stala na drugi strani. Vagon sta potem hotela spraviti v običajni položaj, toda voz se je prevrnil ter pokopal pod seboj oba. 35 letni delavec Stojan Vuković, oče 4 otrok, je za poškodbami umrl, 17 letni delavec Nikola Gvudić pa se še bori s smrtjo.

— **Slab ribolov na Jadranu.** Kljub temu, da je ta teden v znamenju maja, že dolgo ni bil na Jadranu ribolov tako slab. Zlasti so ribiči malo ujeli sardel, sardelic in skušev. Strokovnjaki mislijo, da bo ujeta količina komaj zadostovala za domače potrebe. Ker je pa še nekaj dni do mesečne spremembe in ker je v tem času ribolov na Jadranu najboljši, je upati, da se bo ribolov zboljšal.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.**

— **Vinogojska postaja v Šibeniku.** Vinarska zadruga v Šibeniku je zaprosila poljedelsko ministrstvo, da bi v Šibeniku osnovala vinogojsko postajo. Šibenik je s svojo okolico eno naših najbolj važnih vinogradniških središč in zato tako postajo potrebuje.

— **Vkuhavanje** (konserviranje) sadja in zelenjave za zimske mesece je sedaj najvažnejše opravilo naših gospodinj. Nov pomnožen in izpopolnjen natis je knjižica našega sadjarskega strokovnjaka M. Humeka: Sadje v gospodinjstvu, kratek uvod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi je najboljši pripomoček in svetovalec pri teh opravilih. Knjiga ima 100 strani, nad 90 slik med besedilom in 4 večbarvne tabele. Cena je za broširano knjigo 24 din, za vezano pa 32 din, založila jo je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjižica bo našim gospodinjam in njihovemu naraščaju velik pripomoček in kažipot pri uporabi in predelavi sadja v domačem gospodinjstvu. Ker je ravno sedaj pravi čas za vlaganje in konserviranje raznega sadja in zelenjave, knjižico toplo priporočamo.

Ljubljana

Karmel na Selu

V petek, 16. julija, na praznik Karmelske Matere božje, bo v Karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani:

Ob 4.30 prva tiha sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim.

Ob 5.15 sv. maša Vincencijeve konference v Mostah.

Ob 6. slovesna sv. maša.

Ob 7. tiha sv. maša.

Ob 7.30 mašuje prevzvišeni g. škof dr. **Gregorij Rožman.**

Nato vsako uro tiha sv. maša.

Ob 16. pridiga, pete litanije in blagoslov.

V četrtek bo od 16.30 do 18.30 izpostavljeno Najsvetejše. V petek ostane po blagoslovu izpostavljeno do 18.30. V četrtek bo med tem časom prilika za sveto spoved. Pod navadnimi pogoji se ta praznik prejmejo popolni odpustki kakor o porcijunkuli.

* * *

l **Ponovitev »Zlatoroga« na trnovskem odru.** Trnovsko prosvetno društvo, ki je preteklo soboto in nedeljo s tako veličastnim uspehom praznovalo svoj 30 letni jubilej, gre v novo desetletje z mladostnim poletom in velikimi načrti. Tako bo že v soboto, 17. t. m. zvečer ob pol 9 ponovilo mogočno dramo »Zlatorog«, o kateri je zastopnik Prosvetne zveze g. dr. I. Česnik na nedeljskem taboru javno povedal, da je gotovo ena najtežje uprizorljivih slovenskih dramskih del. Kdor je preteklo soboto prisostvoval predstavi, se ni mogel ubraniti vtisa, da so Trnovčani v to delo položili vse velike izkušnje 30 let ter nudili predstavo, kakor jih zaradi ogromnega števila sodelujočih, radi izvrstne režije ter radi sposobnosti nastopajočih pri diletantskih odrskih družinah nismo vajeni gledati. Čeprav je zaključni prizor zmotila nenadna ploha, smo vendar vsi odhajali z zavestjo, da je »Zlatorog« res naša svečana drama. Brez dvoma bo ponovitvi prisostvoval marsikdo, ki je videl že premiero. Toplo pa priporočamo obisk predstave onim, ki v soboto niso mogli biti pri Trnovčanih.

l **Za Marjetno žegnanje z avtom na Prežganje** (lepa izletna točka v trebeljevskih hribih med Litijo in Višnjogoro) v nedeljo, 18. julija. Informacije in vozovnice do petka opoldne v trgovini Dobeic, pred Škofijo 15.

l **Streli na gradbenem uradu.** Razburljiv dogodek se je pripetil v torek dopoldne v prostorih mestnega gradbenega urada v Kresiji. Tam se je zglasila mlada ženska, ki je nujno zahtevala pogovor z uradnikom g. Andrejem Šušteršičem. Ko je g. Šušteršič prišel, je ženska izvlekla revolver ter ga sprožila proti Šušteršiču. K sreči krogla uradnika ni zadela, temveč se zapičila v steno. Žensko so hitro razorožili ter jo izročili policiji. Ženska je bila 26 letna Angela Hribljan od Sv. Vida nad Cerknico. Ženska je živčno bolna in histerična ter je svojčas par mesecev služila pri gospodu Šušteršiču. Podobne izgrede je Hribljanova počela že drugod. Najbrž jo bodo oddali v bolnišnico.

l **Škropljenje cest in prah.** Nad tem škropljenjem se čujejo pritožbe z vseh strani, in sicer zato, ker škropilni voz prehitro vozi in je cesta vsled tega in tropične vročine takoj spet suha, pa tudi — prašna. Šofer naj torej vozi v počasnejšem tempu, potem bo imelo škropljenje kaj smisla in doseglo svoj namen

l **Mačke v Ljubljanici.** Po Gruberjevem kanalu priplava skoraj sleherni dan kaka mrtva mačka, ki je bila vsled pasjega kontumaca ustreljena ali pa vržena v vodo. Ta mrhovina se ustavi — če ne prej — pa pri Fužinah na grabljah.

l **Redki tiči gosti v bližini mesta so** — škorci, ki so se naselili ob nabrežju in po sadnem drevju med Kodeljevem in Štepanjo vasjo. Preteklo soboto jih je bilo videti nekaj parov spreletavati se po češnjevem drevju.

l **Vlomi in tavine.** Policija je prišla na sled organiziranim tatvinam v neki večji ljubljanski delikatesni trgovini. Aretiranih je več oseb, preiskava pa še traja. V Novakovi gostilni v Mostah je bilo v eni prejšnjih noči pokradenega več blaga, kakor pijače, cigaret, delikates in nekaj gotovine. Tatvine sta bila osumljena dva znana zlikovca, ki sta prejšnji večer pila v tej gostilni. Pri preiskavi na domu ni policija našla prav nič, pač pa vse blago, razen denarja, pod bližnjim kozolcem. Oba aretiranca seveda junaško tajita krivdo. — Dalje je policija aretirala nekega znanega potepuha, pri katerem je našla srebrno uro z obeskom, očala, denarnico in dva zvitka Perorto filma, kar je vse nekje ukradel. Policija, ki upa, da je na sledi drugim večjim tatvinam, poizveduje, kje je potepuh vse to pouzmal. Lastnik naj se zglasi na policiji. — Policija je dalje prijela še nekega 16 letnega dečka, pri katerem je zaplenila kolo. Deček se je pritepel v Ljubljano od nekod iz Slovenskih goric. Kolo ima evidenčno številko okraja Murska Sobota, to je 22, ter ga je deček najbrž izmaknil kje v Prekmurju.

l **Nočno službo imajo lekarne:** mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartus, Moste.

Poizvedovanja

Mali papagajček, plav, je odletel. Poštenega najditelja prosim, da ga odda proti nagradi Sv. Petra cesta 55, Korošec.

Najden je bil od 27. do 29. junija bel prstan s sedmimi kamni v frančiškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja. Dobi se v zakristiji.

Maribor

Bratom češkim bogoslovcem v pozdrav!

Ko ste ob koncu svojega zadnjega pisma želeli: »Na svidenje v vaši lepi Jugoslaviji«, smo vedeli, da vas bomo prav kmalu pozdravili v naši sredi. Prišli ste bratje k bratom, bratje po veri in stanu in še bratje po krvi. Prišli ste, da pokažete, da isto katoliško vero ljubita oba bratska naroda: vaš češki in naš slovenski. Prišli ste, da bi se v teh dneh združili v molitvi za vse naše brate po veri in krvi. Bog živi!

*

m **Češki bogoslovci,** ki so včeraj prispeli v Maribor, bodo jutri ob 7 zjutraj prisostvovali sv. maši v Slomškovi kapeli.

m **Proslava 50 letnice Vincencijeve konference v stolni in mestni župniji.** Že od leta 1887 deluje v stolni in mestni župniji Vincencijeva konferenca, ki slavi v nedeljo 18. t. m. 50 letnico obstoja. Proslava se bo vršila v stolnici, kjer bo ob 9 procesija z Najsvetejšim po cerkvi, ob pol 10 bo pridiga in nato pontifikalna sv. maša z zahvalno pesmijo. Društva naj se udeleže proslave z zastavami in člani.

m **Najboljši sejem v zadnjih letih** je bil torkov živinski sejem v Mariboru. Dogon živine, pa tudi prodaja sta bila rekordna. In kar je glavno, tudi cene so bile razmeroma dobre ter so pokazale, da se tudi našim živinorejcem bližajo zlati časi. Na semenj je bilo prignanih 752 glav, prodanih pa 440.

m Razstava proti brezbožništvu in komunizmu. Včeraj je bila otvorjena v kazinski dvorani razstava proti brezbožništvu in komunizmu, ki jo je organiziral jugoslovanski antikomunistični odbor v Belgradu. Razstava bo odprta do vključno 18. t. m. Odprta je vsak dan od 9 do pol 13 ter od 15 do 19. Razstava obsega 550 fotografij iz sovjetske Rusije, Mehike in Španije.

m **»Sen kresne noči«,** ta znamenita Shakespe, arjeva komedija, ki se vprizori ob priliki letošnjega Mariborskega tedna, bo svojevrsten umetniški dogodek. Pri vprizoritvi bo sodelovalo 150 oseb, poleg tega pa velik orkester pod vodstvom ravnatelja Glasbene Matice M. Kozine ter močan balet. Režira gledališki režiser M. Kosič. Premiera bo na dan otvoritve Mariborskega tedna 31. julija, reprize pa 1., 4., 5., 7. in 8. avgusta. Predstava se bo vršila v mestnem parku, kjer bo zgrajena tribuna s tisoč sedeži.

m **Tudi Maribor bo brez godbe v lokalih.** Zaradi previsokih avtorskih taks so tudi mariborski lastniki kavarn in gostinskih obratov odpovedali svojim godbam ter bo Maribor od 1. avgusta dalje brez godbe v lokalih. S 1. avgustom bodo odstranili tudi vse radio aparate iz gostinskih prostorov.

m **Iz poštne službe.** Uradnica na pošti Maribor I. gdč. Anica Blasnik je napredovala v višjo skupino.

m **Pomnožitev policijske straže.** V redarstveno službo pri mariborskem policijskem komisarijatu je bilo sprejetih 20 novih stražnikov-pripravnikov, ki so službo že nastopili. Pomnožitev redarstvene službe v Mariboru je bila že nujna, ker so bili stražniki s službo preobremenjeni.

m **Žetev smrti.** V Delavski ulici 6 je umrl v starosti 50 let stražnik v pokoju Mihael Lutman. — Na Radvanjski cesti 28 je ugrabila smrt vpokojenega strojevodjo drž. žel. Antona Požavka, starega 55 let. Naj počivata v miru!

m **Gospod Baloh Igo,** ugledni trgovec v Mariboru, obhaja danes 50 letnico svojega življenja. Čestitamo!

m **Policijska naredba za čas naborov.** Policijski komisarijat objavlja, da je v času, ko trajajo nabori, imetnikom gostilniških obratov prepovedano točenje in prodajanje alkoholnih pijač nabornikom in njihovim spremljevalcem; nadalje je prepovedano vsakomur kupovati ali nositi alkoholne pijače za nabornike. Prepoved velja za čas od 20. do 28. t. m.

m **Vlom v Balonovo gostilno.** V noči na sredo je bil izvršen vlom v znano Balonovo gostilno na Pobrežju. Vlomilci so odnesli 25 krožnikov, več namiznih prtov, natakarici pa zalogo cigaret ter so povzročili skupaj 2000 din škode.

m **Ne od noža, temveč od strupa umrl.** Včeraj smo poročali o žalostni smrti prekupčevalca Ivana Prunka v Grušovi. Obdukcija, ki se je vršila, pa je ugotovila, da Prunko ni umrl za posledicami ran, zadobljenimi z nožem, temveč zaradi zastrupljenja z monoksidom ali metilnim alkoholom, ki se nahaja v šmarnici. Dele drobovja in krvi je sodna komisija poslala fiziološkemu institutu ljubljanske univerze v preiskavo.

m **Skok v ribnik v parku.** Ko se je včeraj zjutraj okoli 5.45 sprehajal znani mariborski planinec g. Kravos po mestnem parku, je začul iz ribnika nenadoma pljusk ter videl, da je skočila v ribnik ženska, ki se je začela potapljati. V tistem času je prišla mimo skupina kaznjencev, ki je šla na delo, pa se je eden kaznjencev, ki je bil dober plavač, naglo slekel ter planil za žensko v ribnik. Posrečilo se mu je, da jo je po hudem naporu spravil na površje in k bregu. Bila je to 35 letna šivilja Amalija Reš iz Krčevine, ki si je že pred tedni prerezala žile na rokah, pa so jo takrat rešili.

Celje

c **Seja celjskega mestnega sveta** bo v petek ob 18. Na dnevnem redu so poročila posameznih odborov in poročila o uspehu deputacije mestnega sveta pri banski upravi glede onesnaženja Savinje.

c **Ministrstvo za šume in rudnike** je z razpisom z dne 14. avgusta 1936 odredilo, da se izpiti za gozdno-čuvajsko službo do nadaljnje ministrske odredbe ne smejo vršiti. Z ozirom na to odredbo ne sprejema mestno poglavarstvo v Celju do nadaljnjega prošenj za polaganje izpita. Osebam, ki se nameravajo posvetiti gozdno-čuvajski službi, se priporoča, da se vpišejo v enoletno gozdarsko šolo v Mariboru.

c **Mestno poglavarstvo Celje** opozarja hišne lastnike in lastnike vozil, da je 1. julija 1937 zapadlo v plačilo: 5% najemninski vinar in 2% kanalska pristojbina za proračunsko razdobje od 1. julija do 30. septembra 1937, vodarina in številnina za proračunsko razdobje od 1. aprila do 30. junija 1937, 2. obrok davščine na vozila. Stranke se pozivajo, da zapadle obroke plačajo pri mestni blagajni zanesljivo do 10. avgusta 1937. Po preteku tega roka se bodo zaračunale zakonite 6% zamudne obresti. Plačila, ki bodo zaostala po preteku 6 tednov od dneva dospelosti, se bodo izterjala izvršilnim potom.

c **Kino** Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 premiera filma **»Razveteli brst«.**

c **Ukradeno kolo mu je vrnil, potem pa zbežal.** V nedeljo proti večeru so imeli v Spodnji Hudinji zopet senzacijo. Nekemu kleparskemu pomočniku v Celju je bilo namreč ukradeno kolo, zato je šel po cesti proti Vojniku, misleč, da je tat odšel gotovo v to smer. Pred neko hišo v Spodnji Hudinji je slišal nekoga, ki je prodajal kolo, zato je stopil bližje in se zanimal za zadevo. Fant je pripovedoval, da prodaja kolo zgolj zato za vsako ceno, ker rabi denar, ker bo dobil s 15. julijem službo. Pomočnik A. si je medtem kolo ogledal in spoznal, da je njegovo. Naenkrat je pograbil za kolo in za fanta in pojasnil kupcem kolesa, da mu je bilo to kolo pravkar ukradeno. Tatič je spoznal, da tatvino ne kaže tajiti, zato je pohlevno ubogal in stopal po cesti proti stražnici. Preden sta dospela do mesta, je tatič pograbil za kolo, ga z vso silo vrgel v lastnika in se pognal v beg.

Litija

Novi prapor litijske prosvete. O priliki prosvetnega tabora vseh prosvetnih društev litijske bližnje okolice je bil tudi blagoslovljen nov prapor litijskega prosvetnega društva. Gospod pisatelj Finžgar je imel ravno na ta prapor krasen govor, ki je na vse navzoče napravil globok vtis, predsednik litijske prosvete in njen mecen gosp. Andrej Mahkovec pa je pozval navzoče člane k zaprisegi in obljubi, da bodo pod tem praporom ostali verni katoličani, zavedni Slovenci in zvesti dobri Jugoslovani, kar so vsi navzoči s trikratnim gromkim »Bog živi« obljubili. — Prapor so izdelale šolske sestre v Ljubljani po inicijativi našega nad vse požrtvovalnega župnika g. Vinka Lovšina ter po načrtu akademskega slikarja g. prof. St. Kregarja. Na vrhu prapora je prosvetni znak, ki je obvezen za vse prosvetaše, ena stran s slovensko narodno podlago in lipovimi listi, druga stran pa simbol prosvete v Litiji, z obrisi litijske panorame, kjer teče Sava pod mostom, kjer so tovarne z dimniki in pod sitarjevškim svinčenim hribom prijazna cerkvica.

Slovenska Bistrica

Blagoslovitev temeljnega kamna za Slomškov farni dom v Slovenski Bistrici. Prejšnjo nedeljo je bilo naše mesto priča pomenljive slovesnosti, ko smo z blagoslovitvijo temeljnega kamna za Slomškov farni dom dali znak in izrazili voljo za začetek graditve. Vse mesto razen dveh hiš, ki sta imeli le črne zastave, se je odelo v zastave in s tem tudi tujcem izpričalo svoje notranje zadovoljstvo. Ob desetih se je na mestu blagoslovitve zbrala velika množica, med katero smo videli vse uglednejše in zavednejše osebnosti naše fare. Svečanost je izvršil ob asistenci gospoda dr. Jakoba Žagarja, domačina g. prof. Gregorja Zalošnika in domače duhovščine gospod ravnatelj France Hrastelj, ki je v ognjevitem govoru razložil pomen naslova: prosvetno delo mora imeti iste temelje kot je imelo Slomškovo delovanje, dvigati mora zavest farne skupnosti in nositi mora pečat domačnosti. Po blagoslovu je imel gospod ravnatelj še asistirano sveto mašo s pridigo, v kateri je lepo razvil priliko o dobrem in slabem drevesu ter končal z željo, da bi naša fara postala tak sadovnjak plemenitih dreves zavednih katoliških osebnosti. Svečanost ostane v trajnem spominu. Dala je novo pobudo za delo pri gradnji tega doma, ki bo postal farna centrala za katoliško narodno prosvetno delavnost.

V Pariz na svetovno razstavo

Včeraj smo odposlali naše legitimacije s priporočeno pošto in upamo, da imate iste že v rokah.

Na prvi strani legitimacije je označen z rimsko številko vagon, z arabsko številko pa kupe, v katerega je vsak dodeljen. Na isti strani je tudi točno razvidno, v katerem razredu se bo kdo peljal. (II. ali III.) Na drugi strani legitimacije je imel priimek itd. lastnika knjižice, pod katerimi je stampiljka SK Planina. Na tretji strani je nalepljena slika (fotografija), potrjena od policije v Ljubljani, ki je potrdila tudi naš kolektivni potni list. Četrta stran je opremljena z vizumom francoskega konzulata v Ljubljani. Ta vizum pa se nahaja le na onih legitimacijah, katerih lastniki so vpisani v kolektivni potni list, dočim se na onih, ki imajo svoje osebne potne liste, gornji vizum ne nahaja. Nadalje je v legitimaciji razviden spored potovanja, kratka navodila na pot in seznam udeležencev, pri, javljenih do 10. junija 1937, ko se je oddala legitimacija v tisk. Kdor legitimacije v teku današnjega, najkasneje jutrišnjega dne ne bi prejel, naj to ekspresno urgira.

Ljubljančane vljudno prosimo, da pridejo po legitimacije v našo pisarno **(Jože Hvale, Miklošičeva 10-III),** kjer smo jih pridržali, da prihranimo na poštnini. Legitimacije pa je mogoče dvigniti le osebno ali s pooblastilom. V interesu vsakega je, da legitimacijo takoj prevzame.

Vozni red našega posebnega vlaka je sledeči:

Ljubljana gl. kolodvor	Odhod 20. VII.	ob	**8.30**
Jesenice	odhod 20. VII.	ob	10.40
Podrožca	odhod 20. VII.	ob	11.10
Beljak	odhod 20. VII.	ob	11.35
Innsbruck Hbhf	prihod 20. VII.	ob	17.50
Innsbruck	odhod 21. VII.	ob	6.02
Rapperswill	prihod 21. VII.	ob	11.28
Zürich	odhod 21. VII.	ob	20.05
Paris (Gare de L'Est)	prihod 22. VII.	ob	6.23
Izlet v Lesieux in Trouville			
Paris (Gare St. Lazare)	Odhod 24. VII.	ob	7.00
Lesieux	prihod 24. VII.	ob	9.21
Lesieux	odhod 24. VII.	ob	12.40
Trouville	prihod 24. VII.	ob	13.10
Trouville	odhod 24. VII.	ob	19.00
Paris (Gare St. Lazare)	prihod 24. VII.	ob	22.06
Povratek			
Paris (Gare de L'Est)	Odhod 27. VII.	ob	20.00
Luzern	prihod 28. VII.	ob	5.04
Flüelen	odhod 28. VII.	ob	18.20
Milano	prihod 28. VII.	ob	23.30
Milano	odhod 30. VII.	ob	5.50
Padua	prohod 30. VII.	ob	10.14
Padua	odhod 30. VII.	ob	12.35
Benetke	prihod 30. VII.	ob	13.20
Benetke	odhod 30. VII.	ob	22.35

Ljubljana gl. kol. prihod 31. VII. ca 5.00 zjutraj.

Poudarjamo, da se bo naš posebni vlak v Kranju tudi ustavil in bo onim, ki v njega okolici bivajo, dana možnost, da vstopijo v tlah tamkaj. Uro prihoda oziroma odhoda javimo pravočasno.

Iz sporeda v legitimaciji je razvidno, da je v Rapperswillu obed, nato pa vstopimo v ladjo, ki nas popelje vzdolž Zürichškega jezera prav v Zürich, iz katerega je odhod kakor razvidno iz voznega reda.

Voznega reda za izlet v Versailles še nimamo in ga objavimo kasneje.

Kakor v Rapperswillu, tako imamo tudi v Luzernu obed in izlet na Bürgenstock itd. z zobno železnico, nato pa vstopimo zopet na ladjo, ki nas popelje vzdolž celega jezera, t. j. Vierwaldstättersee do Flüelen, kjer vstopimo zopet v naš vlak in se odpeljemo ob uri, ki je v voznem redu naznačena po progi Bellinzona—Lugano—Chiasso v Milan.

Gornji vozni red nam je javila Direkcija državnih železnic v Ljubljani na podlagi obvestil iz inozemstva. Za slučaj kake spremembe boste o tem takoj obveščeni.

Pripominjamo, da bo vstop v vlak mogoč takoj po 8. uri zjutraj in nič prej, ker prispe garnitura posebnega vlaka na glavni kolodvor šele takrat.

Nadalinja pojasnila sledel Vodstvo.

Ivan Martelanc:

Zavarovanje živine na Bavarskem

(Konec.)

Opremljen z vsemi priporočili, ljudi s priporočilom prof. Riebesella, predsednika Zveze vseh javnopravnih institucij v Nemčiji s sedežem v Berlinu, sem se v Münchenu javil pri ravnatelju Deželne zavarovalnice za zavarovanje živine za Bavarsko, vladnem svetniku I. razreda Fr. Seitzu. Nad vse ljubeznivo me je sprejel in takoj pripomnil, da sem prvi Jugoslovan, ki se zanima za ureditev in delo njihovega zavoda. Iz drugih dežel da jih je že več študiralo pri njih, zlasti temeljito si je ogledal to panogo zastopnik Instituto Nazionale delle assicurazioni iz Rima. Takoj je sklical predstojnike posameznih oddelkov, me predstavil — in že smo pričeli z delom. Prav z nemško točnostjo in natančnostjo. O glavnih vprašanjih (pravna ureditev zavoda, razmerje do društev, zgodovinski razvoj v obrisih, uspehi, težave pri poslu, nadzorstvo s strani države) smo se skupno razgovorili takoj, posamezna vprašanja smo obravnavali s posameznimi oddelkovimi predstojniki posebej naslednje dni v oddelkih ali na terenu. Prav zanimiv študij in le škoda, da nismo tako začeli že pred 30 leti!

Iz grmade podatkov, ki bi jih bilo zanimivo navesti ob teh obiskih, se moram zadovoljiti le z dvema, tremi podrobnostmi. Temeljiteje bo treba obravnavati vse vprašanje na drugem mestu.

Bavarski deželni zavarovalni zavod za živino je bil ustanovljen 1. novembra 1896 ter od takrat večkrat preurejen, nazadnje nanovo urejen z zakonom o javnopravnem zavarovanju z dne 9. decembra 1933. Je javnopravna ustanova, ki združuje prostovoljna zavarovalna društva ter jim nudi finančno podporo, izravnava rizike (ne s pozavarovanjem, ampak po posebnem postopku z izenačevanjem premije po petletnih povprečkih škod posameznih društev) ter slednjič vrši nadzorstvo nad včlanjenimi društvi. Vsa društva slone na popolni samoupravi.

V teku časa se je zavod razdelil na tri oddelke: zavarovanje goveje živine se izvaja 41 let, zavarovanje konj 37 let, zavarovanje klavne živine 17 let; v zadnjem času so pričeli gojiti še zavarovanje posameznih vrst živine, ki ima visoko ceno, ki se pa ne redi na splošno.

Vseh včlanjenih društev je v prvi skupini (govedo) nekako 450 z nad 17.000 člani, zavarovane živine je nad 43.000 glav v vrednosti skoro 12 milijonov mark. Škode so znašale v zadnjih poslovnih letih okrog 40% in so stalno v porasti.

Za zavarovanje konj je v zavodu včlanjenih 440 društev s 33.000 člani, konj je zavarovanih nekaj nad 63.000 ter znaša njihova vrednost nekaj manj kot 50 milijonov mark. V zadnjem poslovnem letu je bilo v tej skupini izplačano za škode 1,747.000 mark.

Tretja skupina je manj razvita in manj pomembna.

Kakor omenjeno, se premija določa po osnovi, ki jo tvori petletni povpreček škod, diferenca se plača po načinu dokladnega kritja. V zadnjem letu je premija znašala pri konjih 3.94%, pri govedu 2.26% zavarovane vrednosti. Upravni stroški so sorazmerno nizki.

Zanimalo me je, kako ljudje sodijo o tem zavarovanju in delovanju društev in zavoda. Predvsem je treba pripomniti, da zavarovanje živine na Bavarskem ni niti obvezno, niti monopolizirano. Poleg društev, včlanjenih v deželnem zavarovalnem zavodu, deluje še veliko krajevnih in okrajnih društev in prav tako z uspehom. Cena živine je mnogo višja kot pri nas in zato je tudi zavarovanje potrebnejše in zanimanje zanj večje. Tako stane povprečna krava boljše vrste 600 do 750 mark, kar pomeni po naše skoro 10.000 din. Zato so ljudje, zlasti mali kmetje, na zavarovalnico naravnost navezani. Na vso moč hvalijo njeno poslovanje in brez oklevanja plačajo predpisane premije. Za vsa vprašanja, ki se tičejo zavarovanja, se zelo zanimajo. Predavanja, strokovna glasila, pouk, pojasnila posameznikom to zanimanje še pospešujejo. V takih razmerah je smotrna živinoreja pač možna in se kultura živine v vse smeri lahko res z uspehom izvaja.

Ni pa po vseh predelih dežele zanimanje za zavarovanje enako živo. V okolici Münchena prevladuje veleposestvo, po 30 do 40 in več glav živine premore posamezni poljedelec. Sredstev za vzdrževanje svojega hleva na višini ima dovolj, zato ni odvisen od nikake pomoči ter svojo živino le redko zavaruje.

V okolici Würzburga in v Pfalzu pa je število društev kar ogromno. Tu prevladuje mali posestnik s 4 do 5 glavami živine. Ta visi na zavarovanju, ki mu je v nesreči edina pomoč.

O zanimivih razgovorih s kmeti po Bavarskem, o delu zavoda za zavarovanje živine in o uspehih te zavarovalne panoge v Nemčiji in po drugih državah o priliki kaj več.

•

Organizacija zavarovanja živine je pri nas velik, važen problem in v interesu našega narodnega gospodarstva je, da ga čim prej rešimo. Saj smo razbrali po podatkih, ki so nam bili na razpolago, da je bilo v Sloveniji v letu 1936 konj 52.679, goved 371.023, prešičev 298.225, ovc in koz 35.000. To blago predstavlja vrednost nad 620 milijonov dinarjev in vsa ta vrednost je nezavarovana! Mislimo na našega kmeta, zaščitimo ga in ustvarimo pogoje za zdrav razvoj živinoreje tudi na Slovenskem.

Odplačevanje državnih posojil v proračunskem letu 1936-37

Proračun za leto 1936/37 je predvideval za naša tuzemska in inozemska posojila sledeča odplačila:

Predvideno po proračunu	
fr. frankov	89,909.506.06
dolarjev	2,103.112.72
angl. funtov	5.587.—
nemških mark	700.000.—
dinarjev	324,581.563.63
zl. kron	371.478.84
švic. frankov	1,000.000.—
izplačano	
fr. frankov	83,957.922.12
dolarjev	1,233.886.85
angl. funtov	5.139.46
nemških mark	700.000.—
dinarjev	383,921.510.06

izplačilo izvršeno v dolarjih
švic. frankov (stroški) 189.—

Velika razlika med predvidenimi krediti in izvršenimi odplačili v dinarjih, francoskih frankih in dolarjih prihaja odtod, ker so krediti tudi za jugoslovansko tranšo 7% stabilizacijskega posojila in 7% ter 8% Blairovega posojila predvideni v francoskih frankih odnosno dolarjih, skupaj z inozemskimi tranšami teh posojil, dočim so bili faktično izplačani v dinarjih. Razlike so bile izravnane z virmaniranjem.

Gornja odplačila se seveda nanašajo, kot že zneski sami kažejo, predvsem na obresti, ne pa na kapital.

Pogajanja s francoskimi, ameriškimi in angleškimi porterji so bila končana, ko je proračun za leto 1936/37 že stopil v veljavo, vsled česar se pojavljajo razlike med predvidenimi in faktično izvršenimi izplačili. V glavnem pa je skrajni znesek kreditov točno predviden, kar seveda pri posojilih, pri katerih je znana tako vsota kot obresti, ni posebna težava.

Devalvacija francoskega franka je omogočila, da je finančni minister mogel v smislu predpisov finančnega zakona zasigurati potrebne kredite za izplačilo obresti in odplačilo po IV. emisiji begluških 6% obveznic in kredite za posebno emisijo 6% obveznic za gozdove ter ni bilo treba uporabljati naknadnih kreditov.

Tujski promet do konca maja 1937

Po uradnih podatkih trgovinskega ministrstva je obiskalo v času od 1. januarja pa do 31. maja t. l. jugoslovanske turistične kraje 297.749 gostov, od katerih je bilo 229.367 domačih, 68.382 pa tujcev. Lansko leto je skupno število gostov znašalo 284.717 in je od teh bilo 57.074 tujcev. Število inozemskih gostov je naraslo za 11.308. Ker glavno korist našemu gospodarstvu donašajo ravno tuji gosti, moramo to povečanje obiska z veseljem pozdraviti.

Število nočnin domačih gostov je znašalo 674.720 proti 665.720 v l. 1936. Inozemci pa so imeli 293.530 nočnin, kar je 30.160 več kakor pa lansko leto.

Med inozemskimi gosti so prevladovali Nemci z 28.247, leta 1936. je bilo Nemcev v istem času le 9370. Pomnožilo se je tudi število Angležev, katerih je bilo letos 2794, potem število Francozov, ki jih je bilo 2202, Italijanov pa je prišlo 3358.

Manjši obisk proti lanskemu letu pa izkazujejo Avstrijci, čijih število je padlo od 14.932 na 11.143. Tudi Čehoslovakov je prišlo v našo državo manj, in sicer 7558 proti 10.574, padel je tudi obisk Bolgarov, Grkov, Madžarov itd.

Rezultati tujskega prometa v prvih petih mesecih tekočega leta so ugodni, zlasti če upoštevamo, da so druge zelo turistične države zaradi devalvacije svojih valut dobile pred nami prednost zaradi cenejšega življenja. Jugoslavija ni več najcenejša turistična dežela, kar je dolgo let bila, in kar je tvorilo njeno največjo privlačnost. Zaradi tega stoji naš tujski promet pred novimi nalogami, čijih rešitev bo treba vzeti energično v roke, če naj Jugoslavija za inozemstvo sploh ne izpade iz vrste turističnih držav.

Kakor pa se je promet v prvih mesecih lepo razvijal, izgleda, da bodo rezultati za kasnejše mesece slabši. Pariška razstava bo nam brez dvoma odtegnila mnogo gostov. Poleg tega so Nemci že izkoristili skoraj vsa sredstva, ki so bila za potovanje v Jugoslaviji na razpolago. Čas je pa že toliko napredoval, da za tekoče leto ne moremo kaj posebnega več pričakovati. Za Slovenijo pa pride v poštev še neugodno vreme v zadnjem času, ki bo najbrž svoje doprineslo, da tujska sezona ne bo preveč ugodna.

Banka z angleškim kapitalom v Belgradu

V Londonu je ustanovljena družba »Allied Banking Corporation of great Britain Ltd« z osnovnim kapitalom 50.000 funtov šterlingov. Ta banka bo delala izključno z Jugoslavijo. Njena naloga je, da financira trgovino med obema državama ter da financira industrijska podjetja iz panoge rudarske in lesne industrije, v katerih je investiran angleški kapital in da kupuje taka podjetja.

Zaslombo ima ta banka v več velikih angleških bankah in industrijskih podjetjih. V vodstvu banke je g. Thorpe, čigar brat je eden glavnih delničarjev Trepč.

Te dni je trgovinski minister odobril otvoritev podružnice »Allied Banking Corporation« v Belgradu. Po tej odobritvi pa se banka ne sme baviti z eskontom niti s sprejemanjem vlog.

Prva dotacija, ki jo je londonska banka dovolila svoji belgrajski podružnici, znaša 2,500.000 din.

•

Cene jugoslovanskega lesa v Italiji. Narodni gospodarski svet v Milanu je objavil cene za jugoslovanski les. Te cene so bile: za slavonsko parjeno bukovino Ia 850—900 lir, za slavonske hrastove deske Ia 1150—1250 lir, IIa 1000—1100 lir, vse za kubični meter.

Borza

Dne 14. julija 1937.

Denar

Na ljubljanski borzi je angleški funt v privatnem kliringu notiral 238 den., v Zagrebu je ostal tudi neizpremenjen na 237.20—238.80 (238) in v Belgradu 237.20—238.80.

Avstrijski šiling je notiral v Ljubljani 8.54 do 8.64, v Zagrebu 8.53—8.63 (8.58), v Belgradu pa 8.51—8.61.

Nemške marke so v Ljubljani popustile na 12.49—12.69, popustile so tudi v Zagrebu, kjer so notirale 12.455—12.655 (12.555), ista je bila notacija za ultimo julij in 15. avgust, za 15. in za ultimo september pa so notirale 12.43—12.63 (12.53). V Belgradu so notirale 12.4864—12.6864.

Grški boni so notirali v Zagrebu 30.65—31.35 (31), v Belgradu pa 31 bl.

Lire so nudili v Zagrebu po 215 in v Belgradu po 220.

Na zagrebški borzi je znašal devizni promet 2,560.763, na belgrajski 3,362.000.

Vsakemu ni mogoče iti o kopališče,

vendar

more vsak žrtvovati Din 100·— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

Ljubljana — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2395.16—2409.76
Berlin 100 mark	1747.08—1760.91
Bruselj 100 belg	731.83— 736.89
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.71— 217.76
Newyork 100 dolarjev	4314.76—4351.07
Pariz 100 frankov	168.64— 170.08
Praga 100 kron	151.54— 152.64
Trst 100 lir	228.20— 231.28

Curih. Belgrad 10.—, Pariz 16.9275, London 21.6625, Newyork 436.125, Bruselj 73.45, Milan 22.975, Amsterdam 240.25, Berlin 175.40, Dunaj 82.70 (82), Stockholm 111.70, Oslo 108.85, Kopenhagen 96.70, Praga 15.20, Varšava 82.80, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.575, Buenos-Aires 131.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. posojilo 89—90, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 407—409, begluške obveznice 72—73, 8% Blerovo posojilo 96—97, 7% Blerovo posojilo 85.50—86.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100, sev. agrarji 51—53, Trboveljska 230 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 89.25 den., agrarji 53 bl., vojna škoda promptna 408—409, sev. agrarji 52 den., begluške obveznice 76 den., 8% Blerovo posojilo 96—96.50, 7% Bler. posojilo 85.50—86.50, 7% stab. posojilo 87 bl. — Delnice: Narodna banka 7150 den., Priv. agrarna banka 196 bl., Trboveljska 230—235 (230), Gutmann 60 bl., Osj. sladk. tov. 175—180 (175), Raguzea 365 den., Oceanija 280—300, Jadranska plovidba 350—410.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 89.50 den., agrarji 52.25—52.75, voj. škoda promptna 409—409.50 (409), ult. sept. 408.25—408.50, sev. agrarji 52 den., begluške obveznice 76.75 den., dalm. agrarji 74.50 den (74.75), 8% Blerovo posojilo 95—96, 7% Blerovo posojilo 85.75—86 (86), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 den (100), 7% stab. posojilo 87 den. — Delnice: Narodna banka 7150—7200, Priv. agrarna banka 197 den.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica nova: bč. 162.5—167.5, srem. 160—165, slav. 160—165, ban. 162.5—167.5, bč., ladja Tisa 170—175, bč., ladja Begej 170—175. Vse po 78 kg in 2%. Pšenica stara neizpremenjena. Moka: bč., ban. 0g0gg 255—265, 235—245, 215 do 225, 185—195, 155—165, 112—115, srem., slav. 250—260, 230—240, 210—220, 180—190, 150—160, 112.5—115. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca stalna. Promet srednji.

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 15. julija: 12 Wurliške orgle (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Lahka glasba (Radijski orkester) — 14 Vreme, borza — 19.30 Nac. ura: Sokolsko predavanje — 19.50 Deset minut zabave — 20 Jan Padarevski igra (plošče) — 20.10 Javna dela v drav. banovini (Društvo jug. inž. in arhitektov) — 20.30 Flavta solo s spremljev. klavirja. Sodelujeta: g. Filip Bernard (flavta) in g. prof. M. Lipovšek (klavir) — 21.20 Ura klavirskih skladb prof. Matije Tomca (izvaja gdč. Silva Hrašovec) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Zakaj pa na oddih! (Rad. orkester).

Drugi programi

Četrtek, 15. julija: Belgrad-Zagreb: 19.50 Narodne pesmi — 20.30 Humor — 21.30 Plesna glasba — *Dunaj:* 19.25 Domovinski večer — 20.25 Alpska godba — 21 Orkestralni koncert — 22.20 Plošče — 23 Plesna glasba — *Trst-Milan:* 17.15 Vokalni koncert — 21 Igra, nato vokalni koncert — *Rim-Bari:* 21 Opera — *Praga:* 19.10 Orkestralni koncert — 20.10 Solistični koncert — 21.10 Radijski orkester — *Varšava:* 20 Lahka in plesna glasba — 22 Violončelo — *Berlin-Königsberg-Hamburg-Köln:* 20.10 Plesni večer — *Vratislava:* 20.10 Valčki

Kulturni obzornik

Sv. Ciril in sv. Metod — Slovana?

V znanstvenem zborniku, ki ga vsako leto izda slovaška Družba sv. Vojteha, je univ. prof. bratislavske univerze dr. Valer Pogorielov, ki je po rodu Rus, napisal razpravo pod naslovom: »Sv. Ciril, sv. Metod in Gorazd, njih delo in rod« (Sbornik liter. ved. odboru SSV, r. III. sv. 1—2, Trnava 1936, str. 7—36). Razprava je zanimiva zaradi težnje, dokazati slovansko poreklo slovanskih apostolov.

Slovani niso imeli do Konstantina in Metodija urejenega črkopisa. Vsó to zmedo nam kažejo n. pr. prav slovenski brižinski odlomki. Slovanska brata pa sta s svojo azbuko ustvarila popoln črkopis, urejen, enoten in odgovarjajoč vsem slovanskim glasovnim posebnostim. Morala sta izredno dobro obvladati slovanski jezik, ki se ga tujec, zlasti Grk, radi šumevcev skoro ne more naučiti. Brata sta rešila velikansko nalogo, ko sta za jezik sv. pisma in visoke liturgije vzela jezik neizobraženih kmetov in pastirjev. In vendar beseda njunega prevoda ni suženjski posnetek grškega izvirnika, ampak čisti slovanski jezik po glasovni in oblikovni plati in po slogu. Koliko sta morala ustvariti samo izrazov za pojme, ki jih Slovani še niso imeli! Kako je mogoče, da sta oskrbela tako popolno delo?

Po rodu iz Soluna sta imela za očeta visokega vojaškega dostojanstvenika. Nekateri znanstveniki trdijo, da človek slovanskega rodu ne bi mogel doseči tako visokih vojaških častí, kar naj bi bilo dokaz, da oče sv. bratov ni bil Slovan. Vendar ta ugovor ni uvaževanja vreden, saj je resnica lahko tudi nasprotna: saj so bili negrškega rodu celo cesarji Justin in Justinian, Izavrijec Lev, Armenec Ivan Cimiskes, Macedonec Vasilij itd. Zato visoko vojaško dostojanstvo očetovo ne priča dovolj, da bi morala biti sv. brata grškega rodu. Besede cesarja Mihaela, ki jih je izrekel pred Rastislavovimi poslanci z Morave Cirilu in Metodu, naj gresta onadva na Moravo, so verjeten dokaz o njunem slovanskem izvoru? »Vidva sta namreč Solunčana, a Solunčani vsi čisto slovensko govorijo.« Te cesarjeve besede je najbolj verjetno treba razumeti kot namig na njun slovanski izvor.

A glavne dokaze za njuno slovansko poreklo nudi njuno literarno delo. Preseneti nas v cirilometodijskem staroslovenskem prevodu sv. pisma najprej njuno popolno znanje slovanskega jezika v vseh subtilnostih. Tako iznajditelja slovanske azbuke nikoli ne zamenjavata sičnikov. Velike so osnovne razlike v slovanski in grški sklanji in spregi, vendar pišeta vedno pravilne slovanske oblike. Pravilno in dosledno uporabljata v jezikih tako redko dvojino, ki jo književna grščina že zdavnaj ni poznala in je tudi ni v grškem izvirniku sv. pisma. Namesto množine rabita skupnostne besede, kar je slovanska posebnost. V zanikanih stavkih je skrbno rabljen namesto tožilnika rodilnik, česar grščina ne pozna. Namesto svojilnega rodilnika tvorita vedno svojilni pridevnik. Akuzativ z infinitivom razrešujeta s celotnim stavkom ali z enim samostalnikom. Stalno se izogibljeta pasivu, ki se v slovanščini redno ne rabi. Grškim besedam, ki sta jih vnesla v slovanski prevod, sta spremenila obliko in barvo čisto v duhu slovanskega jezika. Grških imen in besed ne prepisujeta iz grškega izvirnika v napisani, etimološki obliki, temveč zapisujeta po sodobnem izgovoru. Zato ne prepisujeta dvojnih soglasnikov in na koncu besed postavljata polglasnik, kot so ga Slovani izgovarjali takrat na koncu vsake besede. Vse grške besede slovansko sklanjata in spregata.

To bi bilo nekaj dokazov o podrobnem poznanju slovanskega jezika. Druge dokaze imamo v napakah, ki jih zasledimo v prevodu in ki izvirajo iz slabega poznanja ali pomanjkljivega znanja grškega jezika. Tako brata nista razpoznala v izvirniku ponekod gramatičnega spola besed in sta spole zamenjavala. Imena rastlin in dežel sta slovanila z moškim spolom, medtem ko so take besede v grščini ženskega spola. Rodilnik množ. grške besede elaion sta smatrala za nesklonljivo besedo in tako besedo tudi prepisala v slovanski prevod ter iz nje celo stvorila pridevnik eleonsk. Ime Kedron sta nasprotno smatrala za gen. množ. in napravila iz tega pridevnik kedrski, ne kedronski. Rimskega Pontia Pilata sta napravila za Pontskega Pilata, ker sta mislila, da je Pontij pridevnik od Pontos. Te in druge napake nam vzbujajo vprašanje, ali ni bil slovanski jezik prevajalcem bolj znan kot grški. »Da, čim bolj se vglabljamo v njiju delo, tem bolj se prepričujemo o tem, da je pravilno razumevanje grškega teksta predstavljajo za nju težave (str. 28). Grški tekst evangelijev razlaga hebrejski besedi Gabatha in Golgota z grškimi besedami, a slovanska prevajalca sta prepisala hebrejski besedi pa ju nista razložila s slovanskima, temveč sta ohranila grški, tako da sta ostali hebrejski besedi še nadalje nepojasnjeni. V prevodu imamo tudi direktne dokaze za neumevanje grškega teksta. »In takih nesporazumov, ki kažejo na nedovoljno umevanje grškega teksta, na nepopolno znanje grščine, je cela množina« (str. 29). Iz vsega tega sledi vprašanje: »Ali moremo sv. Metoda in sv. Cirila smatrati za Grka? Ali si lahko mislimo, da bi bizantinski Grki 9. stol. poznali slovanski jezik bolje kot grški? Saj so samo Slovani lahko poznali svoj materni slovanski jezik bolj ko priučeno grščino, in zato **lahko z gotovostjo trdimo, da sta apostola Slovanov sv. Ciril in sv. Metod bila Slovana«** (str. 29).

Tej trditvi se na videz upira pričevanje zgodovinskih virov. Saj si je Ciril pridobil naslov filozofa — pa da ne bi obvladal grščine? In vendar nam Žitje sv. Cirila nudi dokaze tudi za razumevanje tega in takega dejstva. Ciril se je še v Solunu kot deček obrnil na nekega »tujca, veščega gramatiki«, in ga prosil: »Nauči me gramatične umetnosti.« A »tujec« ni hotel. V Solunu torej deček ni imel možnosti, da se izpopolni v grški gramatiki. V Carigrad pa je prišel v šolo, ko bi že moral imeti za seboj stopnjo tedanjega šolskega programa, to je gramatiko. Tako za gramatiko ni imel več mnogo časa: »V treh mesecih se je naučil gramatike in se lotil drugih znanosti« (str. 53 in 54 — Citati po Grivčevem prevodu v Cvetju). To pomeni, da gramatiko grškega jezika nikoli ni temeljito predelal, ampak se je moral zadovoljiti s praktičnim znanjem grščine, kakor si jo je osvojil kot Slovan, gibajoč se v grški okolici.

Jezikovne težave, ki nam jih odkriva prevod, nam pojasnjujejo tudi vzrok, zakaj je prevajalec segel po latinskem tekstu sv. pisma, po vulgati. Vplivi latinskega teksta so v slovanskem prevodu številni in jasni. (N. pr. za grško besedo kome stoji v slovanskem prevodu vas, kjer je v vulgati vicus, a gradec, kjer je castellum. Grški komos je v slovanskem prevodu nem, če je latinski mutus, a gluh, če je surdus. Mnoge novo stvorjene besede jasno kažejo, da so narejene po latinskem, ne grškem vzorcu, n. pr. miloerdie — misericordia, hvalo vzdati — gratias agere, mir imejte — pacem habete itd. Vnesene so naravnost latinske besede in ne grške: luna, oltar, olej, grško-latinski, ne helensko-romanski itd.)

Sv. Ciril in Metod sta bila Slovana iz solunske pokrajine, kjer se je govorila bolgaršćina. Svoje rodno narečje sta dala za pismeni jezik vsem Slovanom. Toda ko so bile pozneje njune knjige prenesene na slovanski jug, so doživele precej jezikovnih sprememb, ker so bile južnim Slovanom nerazumljive na nekaj mestih. V teh cirilometodijskih knjigah so bili namreč zelo številni zapadnoslovanski jezikovni elementi. Toda odkod sta sveta brata imela zapadnoslovanske izraze in besede in odkod sta brata, zrasla v bizantinski kulturi, imela toliko znanja latinščine, da jima je mogla vulgata služiti kot opora pri prevajanju iz grščine? Odgovor se glasi: v obojem slučaju sta morala imeti pri prevajanju pomočnike ali pomočnika, ki jima je v tem utegnil pomagati. Historični viri res govore o tem. V Žitju sv. Metoda beremo, kako je umirajoči sv. Metod pokazal na enega svojih zvestih učencev, Gorazda, in ga priporočil za svojega naslednika na Veliki Moravi, rekoč: »To je vaše dežele svoboden mož pa dobro učen v latinskih knjigah« (Grivec, str. 111). Dvoje nam potrjuje ta stavek: da Gorazd ni bil južni Slovan, ampak »vaše«, to je moravsko-slovaške zemlje svoboden mož, torej Slovak, in drugič, da je bil učen v latinskih knjigah, zapadno evropsko izobražen. To oboje potrjuje našo gornjo tezo.

Pisatelj končno povzame svoje misli v jasni trditvi, da sta sv. Ciril in sv. Metod bila slovanskega rodu in da jima je pri prevajanju sv. knjig pomagal Slovak Gorazd, za kar sta ga tudi določila za svojega naslednika. »Misel o zgraditvi slovanske krščanske kulture in prva zasluga za uresničenje te misli pripada ljudem, ki so izšli iz srede slovanstva samega, in to iz najožjega sodelovanja južnih Slovanov, Bolgarov Cirila in Metoda, z zapadnim Slovanom, Slovakom Gorazdom« (str. 35).

Razprava bo vsekakor zbudila ugovore in prtrjevanja, dokaz, da marsikaj v življenju in delovanju Cirila in Metoda še ni pojasnjeno.

V isti knjigi kot razprava prof. Pogorielova je objavljen še obširen jezikoslovni članek dr. Henrika Barteka o zaniku jerov v slovanščini (str. 38—117) ter zgodovinska razprava o latinski »Apologiji« župnika Baltazarja Magina iz leta 1728., ki predstavlja doslej najstarejši znani spis v obrambo slovaške narodne in politično enakopravnosti na Madžarskem (str. 119 do 295).

s. v.

Prebereš v 33 minutah

Malenkosti iz Amerike

Tako so se Amerikanci navadili v svojih listih, zlasti tednikih, oceniti vsak članek: po času, v katerem ga prebereš. Saj je res menda edina stvar v Ameriki, ki ni malenkost — čas. Več ko je časa, več se da zaslužiti. In to je v Ameriki vse. Priznati jim je treba: celo za oddih in zabavo si ne privoščijo mnogo časa. Navajeni so drveti skozi življenje.

Prostora za drvenje imajo dovolj. Amerika je tako ogromna, tako različna in tako bogata, da niti ne čutiš njenih mejá. Kljub ogromnosit je vendar vse — malenkost. Čez 1500 km od New Yorka do Chicaga: ali je to še kaj posebnega, če preletiš z letalom v 3 urah in 55 minutah? Ni meja, čeprav so tri velike države vmes. Na vlaku te na celi poti nihče ne nadleguje niti za listek. Morda moraš nekaj nujnega sporočiti prijatelju v San Francisco: čez 5000 km daleč in vmes je vsaj 9 držav. Nočna brzojavka, takozvano nočno pismo, ki ima lahko 25 besed, te za vso razdaljo ne stane niti 30 dinarjev itd.

Kadar zemeljske razdalje človeku ne pomenijo prav nič več, mu postane malenkostnih še tisoč drugih stvari. Kaj bi te na pr. razburjalo, če se jih na desettisoče ponesreči, če jih pobijejo nekaj tu in nekaj drugod. Dovolj jih je, ki bodo lahko stopili na njih mesta. Tako je tudi z drugimi dogodki.

V tem čudnem vrednotenju pa postajajo Amerikancem skoro najpomembnejše stvari tiste, ki se nam zde — posebne malenkosti. Te dni je bila n. pr. v enem čikaških listov (ki izhaja v milijonski nakladi in ima ob nedeljah nad 100 strani) na naslovni strani kot najbolj važna stvar z najvidnejšimi črkami preprosta novica, da je urejena ločitev med mlado zakonsko dvojico Palmer in bo moral mož ženi izplačati skoro pol milijona dolarjev. Ali pa, da je bilo cvetje ob krsti plavolase hollywodske igralke Jean Harlow, ki so jo te dni pokopali, vredno skoro 5 milijonov v dinarjih; umrla je 26-letna, a že trikrat ločena. Na drugi strani pa je cel kup slik Rooseveltovega sina, ki se sedaj ženi, kako mu meri krojač poročno obleko. Ne vem, ali se Vam zdi to kaj važnega. Vendar — množice beró ...

In tako se človek v Ameriki v resnici privadi — malenkostim.

Na vlaku

Mnogo res pomeni v Ameriki, da ni nobenih mejá. Že to zmanjšuje razdaljo. Prometna sredstva so sijajna, a jih še vedno modernizirajo. Velikokrat se moram peljati z vlakom kakih 600 km daleč (n. pr. Cleveland-Chicago: leto kot zračna črta med Šušakom in Prago), pa me ne zamudi več kot 5 do 6 ur. Vožnja skozi zelenje je mnogo lepša kot skozi zimske pokrajine. V vseh vozovih umetno ohranjajo svež, hladen zrak.

Poročal sem že o zefirjih, najhitrejših vlakih, s katerimi lahko premeriš ves Zapad. Ta vlak drvi ponekod tudi s hitrostjo 170 km na uro. S posebnim dovoljenjem družbe si lahko med vožnjo ogledaš tudi strojni voz. Strojevodja sedi spredaj na desni strani v udobno črno-usnjenem naslanjaču. Vse vodi samo z rokami. Na levi je sedež za kurjača, ki pa je mnogo zadaj pri Diesel-motorjih. Ti povzročajo grozen trušč; a zdi se, kakor bi ga malo ublažila izredna snažnost v vozu. Spredaj vidiš dva merilca hitrosti. Razen trušča od motorjev je v tem vozu silno mirno. Čeprav smo predrveli dovolj močno krivuljo s hitrostjo 125 km, se niti ne zamaješ na sedežu. Voznik je seveda ves čas v skrajni napetosti; zato tudi silno pogosto izmenjujejo strojevodje. Na vožnji iz Chicaga do Denverja, čez 1600 km, se izmenjajo kar sedemkrat, čeprav vsa vožnja ne traja več kot 15 ur. In čudno: niti prav mladi niso strojevodje. V obraz bi jim sicer nihče ne prisodil toliko, vendar so mnogi preko 60 let, celo blizu 70. Starost ima torej v Ameriki vendar potrebno spoštovanje. Gotovo nikjer na svetu, zlasti ne, kjer je toliko delavskih moči na razpolago, ne boste našli toliko starejših ljudi v najrazličnejših službah.

Človek seveda nehote pomisli, kaj bi bilo, če bi bil le en izogib pri tračnicah postavljen napačno, ko drviš skozi postajo s hitrostjo 150 km. Ali pa, če bi kam trčili? Marsikaj se seveda prigodi. Strojevodja na pr. pripoveduje, kako je nekoč zadel vlak v neki traktor, a se je ubila le ena šipa v strojnem vozu. Ali nekoč čisto blizu Denverja: ko so drveli 150 km na uro, so zadeli avto na progi. Razletel se je kakor bomba. Zefirju pa se ni zgodilo nič. Ogromno ubije ta vlak ptičev. Sedaj že manj; ali jih ni več toliko, ali pa so se navadili voznega reda... Vendar se ni radi njih še niti eno okno razbilo. Saj se ni niti na našem avtomobilu, ko smo zadnjič ob hitri vožnji ubili krasnega fazana in je hipoma vse okno zakrvavelo.

S strojem so imeli v začetku precej težav, a je vedno boljše. Nekoč se jim je ustavil čisto blizu Chicaga, komaj se je vlak odpeljal. Vpregli so navadno parno lokomotivo. In dosegli so Denver le z enourno zamudo. A strojevodja bi kmalu božal stroj: ni mislil, da bi bilo kaj takega sploh mogoče. V najboljšem času je napravil ta vlak 1600 km v dobrih 12 urah. Največ je prevozil v eni uri 186 km.

Take zefirje bodo vpeljali sedaj tudi v vzhodnih državah. Te dni preskušajo prve stroje in vozove. To bo še šlo proti New Yorku!

Nesreč na vlakih je v Ameriki razmeroma silno malo. Veliko jih je seveda z avtomobili. Ni čudno, ko pa teh kar mrgoli. Saj je bilo v letu 1936 od 37 milijonov motornih vozil na svetu samo v Zedinjenih državah več kot 26 milijonov. Jugoslavija je imela v letu 1936 menda nekaj nad 11 tisoč motornih vozil. Seveda številke vsako leto močno rastejo.

Nesreče

Morda si mnogi ob amerikanskem prometu predstavljajo sploh same nesreče. Pa so res številke visoke. Saj v enem letu umre v Ameriki radi nesreč mnogo več ljudi, kot je padlo ameriških vojakov v svetovni vojni. V zadnjem času se vrti število okrog 100 tisoč na leto. Vendar odpade od tega števila samo dobra tretjina na smrti, povzročenih po motornih vozilih.

V tolažbo vam povem, kar dokazuje statistika, da se celo več smrtnih nesreč zgodi lepo na varnem — doma. Največ v kuhinji. Res nekaj od plina. Še več pa od čisto preprostih padcev in nerodnosti.

Bridka je seveda smrtna nesreča, če zadene koga najbližjih. V preteklem mesecu me je močno pretresla smrt mladega slovenskega študenta Janeza Severja (njegovi starši so od Ljutomera). Tih, miren fant je bil. Poznal sem ga samo iz cerkve sv. Štefana, ko je ob misijonu vsako jutro prihajal k sv. obhajilu. Ob ti priliki si je kupil tudi svetinjico sv. Krištofa. V Ameriki jo zelo nosijo kot obesek na uri ali pri ključih. Zadaj je namreč tale izjava: »Jaz sem katoličan in v slučaju nesreče, prosim, pokličite katoliškega duhovnika.« Ni vedel, da ga bo malo dni nato res potreboval. Ko se je vračal iz šole, ga je zadel velik tovorni avto in ga z zadnjim delom vrgel z vso silo ob tlak. Hitro so ga prepeljali v bolnišnico. Ko je strežnica opazila njegov znak sv. Krištofa, je takoj poklicala katoliškega duhovnika, dasi je bila javna bolnišnica. Ta ga je še spovedal. Dobre pol ure po nesreči pa je bil Janez že mrtev. (V. Vodušek.)

Mestna vrata v Peipingu, kjer je pozorišče bojev med japonskimi in kitajskimi četami. — Ta vrata so največja na svetu, dasi je za vozila in ljudi tako malo prostora v njih.

„Dojenčki na pósodo“

Mladi graščak Bogdan Atanazijev iz Sofije je pred nekaj tedni doživel jako neljubo presenečenje: Gospodična Ljuba, dama njegovega poznanstva, mu je nekoč kratko in malo sporočila, da je on oče njenega novorojenega otroka in ga prosi, naj skrbi za otrokovo preživnino. Bogdan je vložil tožbo, ker se ni čutil krivega. A to gospodične Ljube ni prav nič motilo. Zares je prišla z dojenčkom na sodišče in dokazala je, da nima razen gospoda Atanazijeva nobenega moškega znanca. Zatorej so mladega graščaka obsodili v plačevanje alimentov. Zdelo se je, da je popolnoma zmagala Ljubina zvitost, a »oče« je najel detektiva in je dal opazovati mater in otroka.

Uspeh je bil ta, da so **odkrili veliko sleparijo.** Detektiv je dognal, da je gospodična Ljuba svojega dozdevnega dojenčka prinesla k neki babici z imenom Milica Topič kjer je neka zakonska dvojica takoj sprejela dojenčka, toda ta otročiček je bil prav za prav njihov. Detektiv je poslal asistentko, češ, da je revno dekle, k oni babici z vprašanjem, ali bi ji babica mogla trenutno pomagati iz denarne zagate. Babica ji je namignila, da pozna nekega premožnega gospoda, ki ga naj kot očeta svojega otroka tira na sodišče. Otroka pa, da bo že ona priskrbela. Na ta način si bo priskrbela rento za vse življenje; del te rente pa mora dobiti tudi ona, babica in pa resnični starši dojenčka, ki ga v take namene posojajo.

Atanazijev je vso stvar izročil policiji. Pri hišni preiskavi pri babici so našli pravilno kartoteko onih mater, ki svoje dojenčke izposojajo za procese očetovstva. Že več let je babica pomagala dekletom na ta način in jim priskrbela rento. Kar 17 mladih mož je bilo tako obsojenih v plačevanje alimentov. — Brihtno in iznajdljivo babico so obsodili na več let ječe, da bo spoznala, da očetovstvo vendarle ni samo igrača.

V tramvaju. »Dandanašnja mladina pa res nima nobene olike!« — »Kako to? Saj vam je tistile dijak prepustil svoj sedež?« — »Že, a moja žena mora vseeno še stati!«

Najmlajša filmska zvezdnica, že slavna Shirley Temple, gre s svojo materjo k predstavi svojega najnovejšega filma.

Otok Sveaborg pri Helsingsforsu, kjer je tvornica za ročne granate strčala v zrak. (Gl. vč. članek!)

Kako močan je orel

Vsako leto slišimo, da je v tem in onem kraju, kje v Alpah, v Zgornji Italiji, v Kanadi in drugje ugrabil orel kakega otroka ali jagnje. Kmalu pa sledi tem vestem dopis znanstvenikov ali zoologov ali lovcev, ki pravijo, da so te vesti lažnive, da orel ne more dvigniti in odnesti težjega predmeta ko 4 ali 5 kg.

V Švici pa so to zadevo natančno preiskali in sicer so jo dognale in podpisale oblasti: švicarski veliki svèt, občinski svèt, neki inženjer, odvetnik in še dvanajst prič. Na podlagi tega poročila je blizu prelaza Jaun na poti na Petit-Mont neki orel napadel čredo divjih kozá. Orel je nekaj časa begal čredo, jo razpršil in dosegel svoj smoter, da dobi kako kozo, ki bo sama ostala. Na to kozo je orel planil nizdol, jo vlekel po tleh in — jo dvignil, držeč jo v krempljih, v višavo. Razločno je bilo videti, da je bila koza še živa.

Opazovalci, po večini sami smučarji, so hoteli kozo rešiti. Vpili so, delali hrup in so orla tako prestrašili, da je slednjič iz višine 80 m — tako visoko je bil kozo dvignil — spustil iz krempljev in pobegnil.

Našli so potem kozo med jelkami, ki je pojemala in so jo morali usmrtiti. Kozo so stehtali; tehtela je 12 kg. Torej je potrjeno in izpričano, da more orel igraje nesti po zraku plen, ki tehta več ko 10 kg.

Ta primer pa ni edini, ki jih v poslednjih časih zvemo iz Švice. Druga vest je od gozdarja iz Innertkirchena. Gozdar je šel z dvema psoma po gozdu in je opazoval orla. Njegova dva psa pa sta iskala sled za divjačino. Mahoma je gozdar zapazil, kako je orel šinil nizdol. Čez nekaj sekund je zaslišal bevskanje svoje psice. Prišedši tja je videl, da je bil orel psico napadel, a je ni mogel odnesti, pač pa jo je tako razkljuval, da je bila psica že poginila. Gozdar orla ni smel ustreliti, ker je orel pod lovsko zaščito. Tudi neki drugi lovec je sporočil, da mu je orel napadel psico in jo odnesel.

Pri vsem tem je pa pereče tole vprašanje: Kdo naj povrne škodo? Gozdar je bil tožil gozdarsko ravnateljstvo za 300 funtov kot povračilo škode radi psa. Ravnateljstvo je dalo pritožbo švicarskemu svètu za varstvo gozdov. Na vsak način so v Švici orli jako drzni in so vedno nevarni, ker jih pač nihče ne sme preganjati in je vprašanje za povrnitev škode zares vprašanje, ki ga bodo morali rešiti v prilog ljudi in ne — orlov.

Orang-utana je srečal

Pred leti je šla neka večja družba v portugalski vzhodni Afriki na izlet v džunglo. Koj pri prvem oddihu blizu pragozda so bili izletniki priča strašnemu dvoboju med orangutanom in levom.

Najprej so videli, kako je na bližnjem griču prikoračil orjaški orang-utan iz pragozda, da bi se v travi sončil. Previdno si je izbral pripraven prostor za spanje. Čez čas se je prikazala samica v krošnjah dreves. Gledala je okoli, kje je njen tovariš, in ko ga je našla, je začela metati vanj kamenčke, kar ga pa spočetka ni dosti dražilo. A čez nekaj časa mu je bilo to lučanje vendarle odveč, bliskoma je šinil kvišku in strahovito zarjovel. Nato je bilo videti, kako je orang-utan mogočno planil naprej in se začel boriti z levom. Ta boj je bil neznansko grozoten. Obe živali sta tulili od jeze, grizli drug drugo, udrihali in se valjali po travi skoraj po lure. Opica je s svojimi rokami ko besna udrihala po levovi glavi. Lev je bil že ves omamljen, skoraj so mu že pojemale moči in zdelo se je, da bo onemogel, pa je vendar še tako čavsnil orang-utana, da mu je razparal desno roko do kosti. Z neznaskim srdom se je opica nato zagrizla v leva in mu z nogo razparal trebuh. S poslednjo močjo pa je lev pregriznil urang-utanu tilnik, a se tudi sam zgrudil na tla.

Ko je na bojišču vse utihnilo, se je počasi in previdno približala samica. Najprej je ovohala leva; ko se pa tudi njen samec ni več zganil, je začela tako neskončno žalostno vekati in ječati in se tako obupno zvijati, da so bili vsi izletniki tako prevzeti, da je eden od njih pomeril s puško in jo ustrelil.

Med izletniki je bil tudi neki star misijonar, ki je nekoč kasneje srečal orangutana. Misijonar je šel po misijonskih potih skozi divjino. Steza je bila skalnata, on sam popolnoma brez orožja. Ko je zavil na ozko, strmo stezo, je zdaj pa zdaj zaslišal lajanje. Kmalu nato je zagledal orjaškega orangutana, ki je sedel sredi poti, ko da bi čakal nanj. Misijonar je mislil, da vidi samo smrt, saj je vedel, da orangutan človeka napade. Pater je zlezel z osla, pokleknil na tla in prosil Boga zveličanja svoje duše. Opica ga je za hip presenečeno gledala, nato je zarjovela v znak napada. A koj se je oglasilo drugo rjovenje iz pragozda in orangutan se je koj obrnil, planil kvišku in izginil v goščavi. Zdelo se je, da se je orangutan tako razveselil svojega tovariša, da je pozabil na klečečega in v smrtnem strahu drhtečega misijonarja.

Morje, ognjeniki, potres, uničeno mesto

Iz San Franciska poročajo šele zdaj podrobneje o strahoviti nesreči, ki je uničilo mesto Rabaul (New Britain) v Ameriki. — Grozote so trajale teden dni. Dne 28. maja je orjaški val morja planil čez pristanišče v mesto, ki se je spremenilo v kup razvalin. Drugi dan je nastal potres, ki je porušil še ostalo zidovje in vzhodni del otoka. Slednjič je začel ognjenik Matupi bruhati žarečo lavo na več kilometrov daleč, da je bilo povsod vse uničeno. Dne 4. junija so začeli bruhati še trije drugi ognjeniki, o katerih so mislili, da so že zdavnaj ugasli. S tem je bila vrsta nesreč spopolnjena in zdaj je mesto Rabaul pokopano pod lavo in kupi pepela.

V tem grobu je 700 mrtvih ljudi in na tisoče evropskih in domačinskih selišč uničenih.

»To je pa poleti prijetno, ko je naša hišica ob železniškem tiru. Kadarkoli se pelje vlak mimo, pa zapihlja tak svež vetrič!«

Kitajske čete, ki so v nedeljo zasedle Wanpinghsien pri mostu Marco-Polo. — Pravijo, da bodo Japonci Peiping obkolili.

Naši absolventje kmetijskih šol pri Čehoslovakih

Naša slovenska »Zveza absolventov kmetijskih šol« (ZAKŠ) je priredila poučen izlet svojih članov na Češko. Udeležilo se ga je 50 absolventov, katerim so se pridružili še: g. Davorin **Petaněič**, znani slovenski pisatelj, g. prof. ing. Franjo **Kropivšek** kot strokovni vodja in g. **Stanko**, ki je s svojo harmoniko zabaval med vožnjo naše fante. Dva ponosna avtobusa sta odpeljala v soboto, dne 3. julija zjutraj iz Ljubljane del udeležencev, v Celju in Mariboru pa so prisedli še Štajerci — pa smo odrajžali čez mejo...

Kako se nam je na poti in na Češkem godilo in kakšne utise smo dobili o kmetijstvu, pa tudi o vsem ostalem, na Češkem in v Avstriji, danes ne bom pisal, za zdaj naj opišem na kratko le, kako slovesno so nas Čehi sprejeli na Velehradu in v Brnu.

Na Velehrad smo dospeli v nedeljo, dne 4. julija ob 4 popoldne. Tam so nas pričakovali razni odlični zastopniki javnih oblasti in raznih kmečkih organizacij. V restavraciji »Stojanov dum« je slovenske goste pozdravil senator prof. **Žiška**, ki je naglašal, da so Čehi in Slovaki Slovencem vedno bili bratje, da so vedno z nami čutili, se z nami veselili in z nami žalovali in da tudi zdaj z nami žalujejo za pravkar umrlim nadškofom **dr. A. B. Jegličem**. Ker medsebojni obiski naše bratske vezi najbolj utrjujejo in obnavljajo, zato našo slovensko ekskurzijo iskreno pozdravlja in ji želi, da bi se v bratski češkoslovaški državi dobro počutila. Za njim je govoril generalni tajnik »Rišske združeni lidovych absolventu hospodařskych škol v ČSR« g. **Otto Ripper**, ki je slovenske absolvente pozdravil v imenu osrednjega vodstva češke zveze absolventov kmet. šol. V imenu slovaških absolventov je pozdravil Slovence predsednik njihove zveze g. **Hrebiček**, v imenu čeških pa g. **M. V. C. Rudolf Votruba**. V imenu slovenskih gostov so se za prisrčen sprejem zahvalili: g. **Dav. Petaněič**, g. ing. Kropivšek in Tone Bantan.

Nato so se udeleženci v sprevodu podali proti baziliki, odkoder jim je prišel naproti zbor duhovnikov, na čelu jim g. **dr. Cinek**, bogosl. profesor iz Olomuca, ki je v cerkvi imel na navzoče izredno lep nagovor, v katerem je izrazil svoje veselje, ker so prišli bratje Slovenci na Velehrad ob dneh velikih Ciril-Metodijskih slovesnosti ter na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda. Naglašal je, da obstoja sodelovanje Čehov s Slovenci posebno na verskem polju že dolga desetletja in da je slovenski škof A. M. Slomšek tudi na Češkem vzbudil gibanje za versko zedinjenje Slovanov. Enako je bil tudi med Čehoslovaki dobro znan in visoko spoštovan pokojni nadškof Jeglič in zato najlepše počastimo njegov spomin, če vsi navzoči Slovenci, Čehi in Slovaki skupno molimo za pokoj njegovi duši in za versko zedinjenje vseh slovanskih narodov. Po skupni pobožnosti z blagoslovom na koncu, med katero so naši fantje prepevali slovenske nabožne pesmi, si je del udeležencev ogledal znamenitosti velehradske bazilike, drugi del ekskurzije pa se je odpeljal naprej proti Pragi. Na Velehradu se je namreč ekskurzija razdelila na dva dela, od katerih je imel en del na programu ogled češke dežele, drugi del pa Moravsko s Hano. Ta del ekskurzije je prenočil na Velehradu, drugo jutro, na praznik sv. Cirila in Metoda, so se naši absolventi udeležili svete maše, ki jo je v kapeli Cirilki daroval g. prof. **Držečnik**, nato pa si je ta skupina ogledala Kromeriž, vas Čehovice v srcu Hane in vzorna posestva v Prikazih, odkoder je dospela v Brno okrog 8 zvečer. V Brnu je slovenskim absolventom na čast priredila bratska češka organizacija absolventov SLAHŠ v dvorani palače Typos presrčen pozdravni večer, ki so se ga udeležili mnogi odlični predstavniki brnskih oblasti in kmečkih organizacij.

Prvi je pozdravil došle slovenske absolvente državni predsednik SLAHŠ, g. ing. Rostislav **Sochorec**, ki je naglasil pomembnost tega trenutka, ko si prvič stiskajo roke zastopniki češkoslovaških in jugoslovanskih absolventov kmetijskih šol, pionirjev gospodarskega, pa tudi socialnega in kulturnega napredka med kmečkim ljudstvom, ki je tako na Češkem kot v Jugoslaviji temelj naroda in varuh svoje vere in jezika. Želi, da bi se poznanje in sodelovanje med češkoslovaško SLAHŠ in slovensko ZAKŠ nadaljevalo in poglobilo.

V imenu slovenskih absolventov se je predsedniku zahvalil Tone Bantan, ki je poudarjal, da je prav želja po zbližanju in sodelovanju z bratskimi kmečkimi organizacijami napotila slovensko ZAKŠ, da je začela organizirati obiske v svrho spoznanja s kmečkimi ljudmi in njih življenjem. Tako je pred par dnevi priredila obisk k srbskim kmetom v Šumadijo in iz istega vzroka so prišli slovenski absolventi na obisk zdaj na Češko. Čehi in Slovenci smo bratje po krvi in veri, češki in slovenski kmetje pa tudi po poklicu. Treba je, da se bratje med seboj poznajo in zato smo prišli slovenski kmetje k Čehom, a potrebno je, da pridejo tudi češkoslovaški kmetje, posebno tovariši absolventi, k nam.

G. predsednik ing. **Sochorec** je nato odgovoril, da njihova organizacija že ima v načrtu obisk Slovenije in Jugoslavije sploh, ki ga namerava izvesti v prihodnjem letu, in upa, da ji bo šla pri sestavi programa in organiziranju izleta slovenska ZAKŠ na roko.

Nato je prebral pismene pozdrave onih brnskih odličnih javnih osebnosti, ki so iz čeških časopisov zvedeli, da so prišli slovenski absolventje v Brno, pa jih niso mogli priti osebno pozdravit. Zatem je dal besedo konzulu kraljevine Jugoslavije v Brnu g. ing. **Filkuli**, ki je bil s svojo gospo na pozdravnem večeru navzoč. G. konzul je slovenske absolvente prisrčno pozdravil ter se jim zahvalil, da so se najprej, ko so prišli v Češkoslovaško republiko, oglasili na Velehradu, ki je zibelka tako češke kot tudi jugoslovanske in slovenske kulture. Pa tudi v ostalem so za utrditev prijateljskih vezi med Čehoslovaki in Jugoslovani medsebojni obiski največjega pomena in zaslužijo posebno pažnjo, pa tudi podporo od strani oblasti. Kolikor je v njegovi moči, se stavi na razpolago za pomoč pri organiziranju tudi nadaljnjih medsebojnih obiskov, kot je iz srca rad pomagal organizirati ta izlet.

G. konzulu se je za njegovo naklonjenost v imenu udeležencev izleta prisrčno zahvalil Tone Bantan.

Nato je govoril dekan zemědělske fakultete brnske univerze g. prof. dr. **Hošpes**, ki je slovenske goste pozdravil v slovenščini, da dokaže, kot je izjavil, da se tudi Čehi učijo slovenščine, ne le Slovenci češčine. Njegov govor je našel med slovenskimi absolventi radostno navdušenje.

Za njim je pozdravil goste zastopnik Zemědělske rade (državnega kmet. sveta), g. ing. **Segela**, nato predstavnik mesta Brna, za njim tajnik moravske SLAHŠ g. **Josef Tomašek**, dalje tajnik češkoslovaške Združeni lidovych zemědělcu g. prof. **Josip Chybik**, nadalje predsednik slovaške SLAHŠ g. **Jan Hrebiček** in še razni drugi odlični udeleženci tega večera.

Zadnji govornik je bil g. **Otto Ripper**, ki je spremljal slovenske absolvente ves čas po Češkem in po očetovsko skrbel zanje. Njegove besede o slovensko-češki vzajemnosti, posebno pa o vzajemnosti in zbližanju slovenskih in češkoslovaških kmetov so bile večkrat prekinjene od navdušenega ploskanja in odobravanja vseh navzočih.

O slovanski vzajemnosti in sodelovanju je spregovoril tudi g. dr. **A. Držečnik**, ki se je, vračajoč se od kongresa v Poznanju na Poljskem, sešel na Velehradu s slovenskimi absolventi in se jim pridružil.

Po oficielnem delu pozdravnega večera se je razvila presrčna prijateljska zabava, katere duša je bil dekan zemědělske fakultete v Brnu g. prof. dr. **Hošpes**, ki je prepeval s slovenskimi fanti slovenske narodne pesmi, kot bi jih noben Slovenec bolje ne znal.

Iz Argentine

Buenos Aires, 7. julija.

To je res narodno delo. Ko je pred dobrim letom prišel v Argentino g. Janez Hladnik, ni dobil vse tako lepo v redu, kot so mu mogoče nekateri oznanjali. Prav v onem času je bila naša kolonija najbolj razsekana na razne struje in politična mišljenja. Ni mu preostajalo drugega kot lotiti se dela čisto znova. In tako je tudi pričel. Obiskoval je naše rojake na njihovih stanovanjih in si na ta način pridobil spoštovanje mnogih naših ljudi. Ko jih je povabil k službi božji, so tudi radi prišli, ker so vedeli, da bodo imeli priliko govoriti z dobrim in prijaznim g. Janezom. Tako je v raznih krajih nabral veliko prijateljev in kjer je le bilo več naših družin, je ustanovil malo »faro«, kjer je kdaj pa kdaj sv. maša, tako, da je vsako nedeljo v drugem kraju ogromnega mesta Buenos Airesa. Pa tudi izven mej Buenosa ga je zaneslo, na Avellanedo, kjer prebivajo po večini samo Prekmurci, ki so sicer Slovenci, a niso do sedaj imeli nobenih stikov z ostalo našo kolonijo. Madžari, kateri so jim gospodarili stoletja, so se pa jako dobro zanimali zanje. Pošiljali so jim vedno svoje zastopnike in skrbeli, da so jim prihajali v roke vedno v madžarskem duhu pisani časopisi. Gospod Janez je takoj uvidel, da so ti naši ljudje v dvojni nevarnosti, pa se je potrudil med nje. Posrečilo se mu je. Zbral jih je okoli oltarja in tudi okoli naše prosvete. Mnogi od njih so se že naročili na naše časopise iz domovine in na tukajšnje. Začeli so posečati naše prireditve in z velikim zadovoljstvom sledijo našemu pokretu. Višek tega res hvalevrednega dela pa je bila prireditev zadnjo nedeljo v juniju, katera je bila združena z obletnico službe božje na Avellanedi. Prekmurci so sicer v svojem lepem narečju, a z veliko ljubeznijo in radostjo deklamirali, igrali in peli naše slovenske pesmi. Gospod minister dr. I. Cankar dobro razume požrtvovalno delo, zato je tudi on počastil prireditev, kar je še bolj podžgalo vrle Prekmurce, g. Janezu pa nekoliko popla čalo njegov trud.

Žalostne vesti. Alojz Bunc, doma iz Škrbine pri Komnu, je obolel na jetrih in so mu zdravniki izjavili, da je edina rešitev operacija. Odpravil se je torej v bolnišnico, a preden je prišel na operacijsko mizo, je prišla smrt in ga rešila zemeljskega trpljenja. Tu zapušča v največji revščini ženo in dva majhna otroka, v domovini pa starše. — Štefanija Samokec, doma iz Šempasa na Goriškem, je bila operirana na jetrih. Operacija je izpadla dobro, a kasneje se ji je rana vnela, nakar je reva umrla. Tu zapušča moža in tri nedoletne hčerke. — Tukajšnja policija je prijela našega rojaka Ivana Savnika, ki je zagrešil v družbi z drugimi tolovaji mnogo tatvin, v zadnjem času pa tudi en uboj. Sedaj čaka na sodbo. Pravijo, da mu bodo prisodili najmanj petnajst let ječe.

Iz Julijske krajine

Iz Trsta v Rim za 46 lir. V soboto popoldne je ljudski vlak odpeljal iz Trsta v Rim 1100 izletnikov. Cena na ljudskem vlaku je zelo znižana, saj znaša za dolgo progo iz Trsta v Rim in nazaj komaj 46 lir! Nedeljske ljudske vlake je vlada vpeljala, da bi široke množice dobile priliko si ogledati za majhen denar pomembna mesta svoje domovine. Vse poletne nedelje vozijo ljudski vlaki po stalnem načrtu ogromne množice v Rim, Milan, Benetke, pa tudi v manjša mesta. Ker so ti vlaki natrpani, tudi železniška uprava nima izgube.

Za pobijanje jetike. Protituberkulozna zveza je ugotovila, da se je jetika zelo razpasla med mladino v občinah Doberdob, Dolina in Tržič. Na njen predlog je tržaška deželna uprava dovolila 20.000 lir letnega prispevka, da se v teh treh krajih ustanovijo obedovalnice za šibke, od jetike ogrožene otroke. Tečna hrana je pač najbolj učinkovita obramba proti jetiki.

Električna centrala v Vremah. V Vremah na Pivki si še vedno svetijo s svečami ali s petrolejem. Tržaška deželna uprava je sklenila, da posodi vremski občini za zgradbo električne centrale 12 tisoč lir, ki jih izplača v štirih letih.

Deželni korporacijski svet v Gorici. Z ministrskim odlokom se je sestava te stanovske in gospodarske zbornice za goriško deželo nanovo določila. Zbornica ima tri odseke. Kmetijski in gozdni odsek šteje 18 svetovalcev: 6 zastopnikov Deželne fašistovske zveze kmetov, 5 zastopnikov Deželne zveze kmetskih delavcev, 1 za svobodne poklice, 1 za zadružništvo, 4 zastopniki uradov. — Industrijski odsek je sestavljen iz 12 svetovalcev: 5 za industrijo, 5 za delavstvo, 2 zastopnika uradov. Trgovski odsek pa šteje 11 svetovalcev, in sicer 4 za trgovce, 4 za trgovske sotrudnike, 1 za kreditne zavode, 1 za uradništvo kreditnih zavodov, 1 za urad za tujski promet. — V kratkem se pričakujejo tozadevna imenovanja, pri čemer se bi, kot se v vplivnih krogih zatrjuje, vpoštevalo tudi slovensko prebivalstvo.

Mekinje pri Kamniku

V torek 13. t. m. se je tukaj v nekdanjem Domu Sv. Antona nastanila za en mesec kolonija ljudskošolskih učenk in srednješolskih dijakinj katoliške vere ter nemške narodnosti iz Belgrada, Bačke in Banata. Vseh udeleženk je blizu sto. Njihov duhovni voditelj je g. Emanuel Schulze Wethmar iz Belgrada. Kolonijo je organiziralo nemško katoliško društvo v Belgradu. Ne morejo se kolonistinje načuditi lepoti naših planin, saj so bile iste doslej za večino njih nepoznane, ker doma poznajo le dolgočasno ravnino. Tudi mi jim želimo vsem skupaj mnogo prijetnih ur in krepkega oddiha v našem podplaninskem raju.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Peter se ni motil. Res je gorela hiša njegovega krušnega očeta — konjederca Jernača. Ogenj je zajel že ves levi del hiše in se počasi širil proti desni strani, kjer je bila staja za pse. Veličastno grozen je bil pogled na ognjene jezike, ki so objemali vse, kar so dosegli na svojem uničujočem pohodu ter grozeče sikali proti nebu. A kar je bilo najstrašnejše: psi, privezani v staji, so zaslutili smrtno nevarnost in so tulili tako presunljivo, da je šlo skozi mozeg in ušesa.

Dečki so brez besede strmeli v prasketajoče ognjene jezike in niso vedeli, kaj naj bi storili.

»Kje pa je konjederec?« se je zdajci spomnil Nande in oči so se mu razširile v grozi. »Nemara je zaspal in bo zgorel pri živem telesu?«

»Kaj še!« ga je pomiril Peter. »Saj ga ni doma. Odšel je po opravkih v mesto.«

»Kje so pa gasilci?« je vprašal Jožek, ki mu ni šlo v glavo, da bi hiša pogorela kar takole na lepem, brez pomoči.

»Ah gasilci!« je prezirljivo rekel Peter in se namrdnil. »Gasilci pridejo navadno vedno šele takrat, ko je že prepozno.«

»Tako hitro tudi ne moremo pridrveti sem,« se je Nande postavil za gasilce. »Saj veš, da leži hiša na samem. Gasilci nemara še niti ne vedo, da gori.«

»Pi jim teci povedat!« ga je zafrknil Peter.

»To bi moral storiti ti, pa ne jaz!« ga je ogorčeno zavrnil Nande. »Saj ne gori hiša mojega očeta!«

Jožek pa tega pričkanja niti slišal ni. Pretresljivo tuljenje psov mu je navdalo srce s strahom in sočutjem. Nazadnje se ni mogel več premagovati.

»Ubogi psi!« je vzkliknil. »Vsi bodo pogoreli. Ne stojmo tukaj kot lipovi bogovi. Vsaj pse rešimo.«

»Saj nisem neumen, da bi tvegal življenje za pasje mrhe,« je rekel Peter. »Ali ne vidiš, da je tudi staja že vsa v ognju in dimu.«

Jožek je sprevidel, da bi bilo vse prigovarjenje zaman. Zbral je ves svoj pogum in se pognal naprej, preden sta ga Peter in Nande utegnila zadržati. Izginil je v staji, ki se je čedalje bolj polnila s črnim dimom in so jo že lizali prvi ognjeni jeziki.

SVEŽOST PRI PREBUJENJU!

Kako je prijeten občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro odpočitimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode „Soir de Paris" Vas osveži, okrepi in ponovno poživi. Ta sijajna tekočina je dvojno parfumirana z Vašim priljubljenim znamenitim parfumom „Soir de Paris" Bourjois.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

TEL. 22-21 **UNION**

Danes poslednjič
Traudl Stark, čudovito dunajsko dete v svoji filmski veseloigri
Njegova hčerkica je Peter
Paul Hörbiger Cari Ludwig Diehl
Predstave danes ob 19·15 in 21·15 uri

Velika prodaja!

Prav lepe pol delene od Din 6·— do 12·—. Svilo »crep de Chine« v vseh barvah po Din 16·—. Ženske kombineže od Din 20·— do 28·—. Ženske bluze od Din 20·— do 28·—. Hlačice od Din 12·— do 20·— kupite pri **Trpinu, Maribor,** Vetrinjska 15

Sport

Zvečer ob 8·30:
splitski Jadran : Ilirija

Moštvo splitskega Jadrana je včeraj prispelo v Ljubljano, da nastopi proti Iliriji. Kako resno hočejo priti na prvo mesto v tem zanimivem tekmovanju, kaže predvsem dejstvo, da so prišli z izredno močno ekipo, ki šteje 30 ljudi. Najvidnejši med vsemi člani Jadrana je znani sprinter Ante Senjanovič, »Senja«, kot ga pozna vsa Jugoslavija. Popularni športnik nastopa že lepo vrsto let in je eden naših najboljših plavačev.

Tudi Ilirija je dobro pripravljena, to je pokazala že zadnja tekma proti Triestini, kjer so naši plavači nadmočno zmagali. Šibka stran Ilirije so samo sprintarice. Jadran pa nasprotno razpolaga z močno damsko ekipo, ki je porazila že znana tuja moštva. Vendar upamo, da bo tudi sedaj najboljša ljubljanska plavačica Nana prinesla svojemu klubu z zmago potrebne točke.

Opozarjamo občinstvo, da je pričetek tekme točno ob 20.30 in prosimo, naj pride zato prej na kopališče, da ne bo treba čakati. Predprodaja vstopnic danes popoldne na kopališču.

Tour de France

Enajsta etapa, ki je bila razdeljena na dva dela, od Nize do Toulona in od Toulona do Marseillea, je potekala zelo burno; neprestano so bili na vrsti pobegi posameznih tekmovalcev in taktika Belgijcev, da se rešijo Francozov in zlasti nevarnih Italijanov, Bartalija in Vicinija, je prišla do polnega izraza. —

20 km po začetku je »potegnil« Meulemberg (B) s svojim rojakom Deloorom, Nemcem Wenglerjem in Francozom Lemarieom. Dve ali tri grupe so zasledovale ubežnike. Verwaeche je vodil svojo grupo s hitrostjo 45 km na uro. Italijani so se držali skupaj in Bartali se ni približal Maesu, tako da je za njim spet zaostal za eno minuto. Na cilj v Toulon so prišli v tem-le redu: 1. Meulemberg (B) 169 km v 5:25.14, 2. Deloor (B) z istim časom, 3. Wengler (N) z istim časom; 8. in 9. sta Verwaeche in Maes (B), 11. in 12. Camusso in Vicini (I), 53. Bartali.

Belgijca Verwaeche in Maes sta taktično pustila na vodstvo svoja rojaka, kar jima je prihranilo nekaj napora in hkrati prineslo dobiček Belgiji v klasifikaciji moštev.

Drugi del etape, od Toulona do Marseillea, je končal s sijajno zmago Belgijcev. Pokazal je še, da eden od največjih favoritov za končno zmago Italijan Bartali, ni več pri močeh, da bi še dalje mogel uspešno tekmovati. Na kratki progi 65 km je zaostal za 5 minut, kar je mnogo. Na cilj v Marseille so dirkači s silno končno brzino prišli v tem-le redu: 1. Dannels (B) 1:41.9 (povpr. 38.5 km na uro), 2. Maes (B), 3. Verwaeche (B), 4. Lowie (B), 5. Disseaux (B), 6. Lapebie (F), 8. Bautz (N), 12. Bartali, 15. Camusso, 30. Vicini.

V skupni klasifikaciji vodi s triminutno prednostjo Maes (B) pred Lapebieom (F), 3. je Disseaux (B), 4. Vicini (I), 6. Bartali (I), 8. Verwaeche.

V klasifikaciji držav pa vodi Belgija za 11.5 minute pred Francijo, ki je zopet 13 minut pred Italijo. Potem sledita Nemčija in Švica.

Tekmuje še 61 tekmovalcev.

Splitski plavači v Trstu

Predvčerajšnjim je splitski Jadran gostoval v Trstu in v dvoboju s Triestino dosegel te-le rezultate:

400 m prosto gospodje: 1. Schipizza (T) 5:11.8, 2. Gazzari (J) 5:12, (čas boljši od jug. rekorda), 3. Ascoli (T) 5:58.5, 4. Bonačič (J) 6:34.5.

Točke: Jadran 4, Triestina 7.

100 m hrbtno dame: 1. Beaza (J) 1:30.9, 2. Skerl (T) 1:31, 3. Ziska (T) 1:39.6, 4. Ožegovič (J) 1:42.8.

Točke: Jadran 6, Triestina 5.

200 m prsno gospodje: 1.Bertetbi (T) 2:59, 2. Matošič (J) 3:04.1, 3. Gozzo (T) 3:05.4, 4. Noukovič (J) 3:52.3.

Točke: Jadran 4, Triestina 7.

100 m prsno dame: 1.Prekop H. (T) 1:44.1, 2. Stipanovič (J) 1:49.3, 3. Roje (J) 1:50.2, 4. Okretič (T) 1:54.2.

Točse: Jadran 5, Triestina 6.

100 m prosto gospodje: 1. Schipizza (T) 1:04.4, 2. Senjanovič (J) 1:04.6, 3. Battitori (T) 1:07.8, 4. Brannovič (J).

Točke: Jadran 4, Triestina 7.

100 m prosto dame: 1. Beara (J) 1:14.5, 2. Radivo (T) 1:18, 3. Sidon (J) 1:21.4, 4. Possega (T) 1:28.3. — Točke: Jadran 7, Triestina 4.

100 m hrbtno gospodje: 1. Gazzari (J) 1:15.6, 2. De Zucco (T) 1:17, 3. Angeli (T) 1:19.5, 4. Pavičič (J) 1:37.

Točke: Jadran 6, Triestina 5.

Štafeta 4x50 m prosto dame: 1. Jadran (Radica, Rojc, Petrovič, Beara) 2:20.5, 2. Triestina (Radivo, Possega, Prekop H., Ziska) 2:23.3.

Točke: Jadran 10, Triestina 6.

Štafeta 4x200 m prosto gospodje: 1. Triestina (Schipizza, Luxoro, Vessel, Bacchi) 10:26.1, 2. Jadran (Bonačič, Brainovič, Marovič, Senjanovič) 11:00.3. Točke: Triestina 10, Jadran 6. — Triestina je v dvoboju premagala Jadran s skupnim razmerjem točk 57:52.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. Redna seja vseh odborov Zveze bo v petek dne 16. t. m. s skupnim pričetkom ob 20 v zveznem tajništvu Hotel Miklič 4. nadstropje soba 424. Na sejo so vabljeni tudi gg. s. s. dr. Bradač, Megušar, Windisch, Cek.

Obletnica otvoritve in blagoslovitve Doma na Komni bo v nedeljo dne 18. julija t. l. V soboto zvečer bo Dom lepo razsvetljen. Planinci in še posebej prijatelji Komne so pripravili za soboto velik kres. Dom na Komni še ni polno zaseden in imajo planinci najlepšo priliko, da ob obletnici obiščejo Dom na Komni. Ako bo prijavljeno večje število izletnikov bo avtobus za zmerno ceno vozil do Savice. Od Savice naprej je samo še dve uri udobne hoje.

Radi velike zaloge poletnega blaga dajemo od 15. julija t. l. naprej

10% popusta

na vse poletno, svileno, bombažasto in volneno blago za moške in ženske obleke, — dalje

20% — 30% popusta

na vso konfekcijo, in sicer velja popust na vse reklamne cene kot so označene v izložbah.

Velika zaloga ostankov svile, krepov, delenov, kakor tudi od štofov za moške in ženske obleke z

30% — 50% popustom

Izkoristite takoj ugodno priliko!

F. I. GORIČAR, Ljubljana, sv. Petra c. 29

Mali oglasi

Službe iščejo

Zidar

z večletno prakso, zmožen tudi vrtnarskega dela, išče primerno zaposlitev. Naslov v upr. »Sl.« v Mariboru pod št. 1221.

Službo dobe

Fanta

14—18 let starega, za kmečka dela, sprejmem. Zaloška c. 72, Moste. (b)

Čevljarskega pomočnika

za vsa šivana in zbita dela sprejme takoj Adolf Zlindra, Litija. (b)

Hlapca in dekla

za vsa kmečka dela — sprejmem takoj. Florjančič Izidor, Dravlje 34. b

Več mizar. pomočnikov

vajenih lahkega, a preciznega dela - sprejmem v stalno službo. - Drago Visnar, Jesenice. (b)

Vrtnarskega pomočnika

sposobnega, iščem. Pismene ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Vrtnar«. (b)

K otroku

rabim odkritosrčno, pravo ljubiteljico otrok, z znanjem nemščine. Cenj. ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takojšen nastop« št. 11189. (b)

Sprejmemo takoj

po enega izvežbanega žgalca emajla in prinašalca. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevo plače poslati v upr. »Slov.« pod »Email« št. 11171. (b)

Perfektna kuharica

za počitniško kolonijo, se takoj sprejme. Reflektira se samo na pošteno moč z dobrimi priporočili. Pri zadovoljitvi se sprejme vsako poletje. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Gorenjsko« št. 11201. (b)

Pomočnika

za boljše delo sprejmem takoj. Furlan, krojač in organist, Hoče. (b)

Pohištvo

Prodam

masivne spalnice po 2550
kuhinje po 550
Martinec, Ljubljana, Prule. (8)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovencu«!

Denar

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 37-52.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje
HRANILNE VLOGE
bank in hranilnic,
kupuje
vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Hranil. vloge

prodaste najbolje potom moje oblastveno dovoljene pisarne.
Takojšnja gotovina.
Rudolf Zore, Ljubljana
Gledališka 12. Telef. 38-10

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. (t)

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Prodamo

Pisalni stroj Remington

novejši model, zajamčeno brezhiben, poceni prodam - Matelič Josip, Ljubljana, Groharjeva 3. (l)

Šivalni stroj

pogrezljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolničkom - kateri tudi štika poceni naprodaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36. (l)

Štajerska jajca

in piščanci vedno v zalogi pri Baloh, Kolodvorska 18, dvorišče. (l)

Figе

za žganjekuho, egiptovska čebula - ugodnih cen, »Zaloga južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa 48.

Zidno opeko

dostavlja v Kranj po dnevnih cenah opekarna Črnuče, pošta Ježica. (l)

Železne postelje

po naročilu, posteljne mreže iz pocinkane in pobakrene žice, ter vrtne zložljive železne stole dobite najceneje pri: Strgulec Pavel, Gosposvetska cesta 13, Ljubljana. (l)

ZA ELEGANTNO DAMO!

49.-

68895—8195
Čevljički za lepe dneve k vsaki lahki poletni obleki iz močnega lanenega platna drap barve z belo paspulo in polvisoko peto. **Din 49.—**

59.-

1125—9621
Elegantni in lahki damski čevljički iz močnega polsvilenega Lidoplatna z okrasom iz plavega antilopa in usnjenim podplatom — stanejo samo **Din 59.—**

19.-

59.-

72295—4044
Krasni in elegantni poletni čevljički za sprehode iz finega meliranega platna, z lepim okrasom in nizko peto. Stanejo samo **Din 59.—**

79.-

3385—15165
K lahki poletni obleki, za sprehode in za plažo, elegantni odprti čevljički iz finega belega nubuk usnja z usnjenim podplatom in nizko peto.

29.-

79.-

2995—16133
Fini poletni čevljički iz močnega perforiranega belega usnja. Usnjeni podplat in polvisoka peta. Stanejo **Din 79.—**

79.-

5385—13179
Najnovejši model! Za elegantno damo, za plažo in letovišče krasni čevljički iz finega belega nabuka z zaponko čez rist. Usnjeni podplat in visoka peta. Cena je zelo niska, stanejo samo **Din 79.—**

Rata

Svetovnoznano nemško znamke »BRENNABOR« DVOKOLES
petkrat kromiranih in odporno emajliranih, z nezlomljivim okvirom dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri tvrdki
Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova cesta 44

Širite »Slovenca«!

Za Din 40·—
obliče dvojnike
(Doppelhobel)
od 42—51 mm
ter razno drugo orodje po zelo nizkih cenah nudi
Stanko Florjančič
železnina
Resljeva 3
(Vhod skozi dvorišče
Vis a vis Medic-Zanki

Posestva

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno naobražen posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

s pritiklinami, čisto in sončno - oddam z avgustom. Gosposvetska c. 10, Informacije pri hišnici.

Stanovanje

3 sob, s kopalnico, tik II. drž. gimnazije na Poljanah - oddam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 11187.

SOBE

Opremljeno sobo

oddam takoj ali pozneje 1 ali 2 osebam. - Soklič, Pod Trančo 2. (s)

Vajenci

Vajenke

za pletilstvo se sprejmejo. Vprašati v upr. »Sl.« pod št. 11204. (b)

Agnes Günther: 38

Dušica - Rožamarija

»Kako dolgo ostaneš v Hamburgu?« —

»Menda vse prihodnje poletje. Ob Veliki noči se odpeljem v Pariz. Moram še proučiti nekaj modelov.«

»No, čemu pa tja? Zakaj hočeš proučevati modele ravno v Parizu?«

»Ker tu ni modelov!«

»So ljudje v Parizu toliko lepši?«

»Tu se nihče ne ponudi, da bi služil kot model. In kdo ima izmed vseh ljudi tod okoli še nepohabljeno telo?«

»Harro, zakaj se ljudje pohabljajo?«

»Ker so mnenja, da je to lepo.«

»Toda Harro, ali mislite, da je to primerna snov za razgovor?« ga vpraša gospa Hardenstein.

»Važna je že, gospa! Morebiti pa neprimerna. Sicer se pa udam. Bil sem le vprašan in na ta vprašanja sem odgovoril.«

Toda Rožamarija ostane trmasta ter vpraša:

»Mar sem tudi jaz že pohabljena?«

»Ti ne! Ti gotovo nisi!«

»Potem se pa tudi ne dam pohabiti!« —

Zdaj je pa gospe Hardenstein tega že preveč. Zato vstane ter reče:

»Harro, preidimo vendar že na drugo snov! Spremite me, prosim v dvorano stebrov. Rada bi vam nekaj pokazala, kar so mi moji otroci poslali. Rožamarija, mislim, da se še imate učiti!«

V dvorani stebrov položi gospa Hardenstein Harru roko na ramo:

»Ne spravite mi otroka v preveliko nasprotje z njegovo okolico! Vi ne verjamete, kaj je morala vse prestati radi čeveljčkov. In zdaj še več teh posebnosti! — Harro se čuti krivega ter odgovori:

»Tega seveda ne bi hotel, da bi morala dušica radi tega trpeti. Toda menim, da je vzdrževanje zdravega in lepega telesa vredno nekaj neprijetnih trenutkov.« ...

»Ah, vi pretiravate! Če bi vas kdo slišal, bi moral misliti, da smo vse bolne in grde. Toda nehajva o tem! Morala se bom privaditi misli, da vas odslej ne bomo imeli več tako lepo v bližini. Kako brž so potekala leta!« ...

»Tudi meni! — Kdaj se bom znova privadil življenju votlinskega jazbeca?« ...

»Harro, prijateljstva nam vendar ne boste odpovedali! Morebiti ne bomo več tako prisrčno in domače občevali, toda radi tega ...«

»Vidite, gospa, vi že začenjate delati razločke! .. Jaz pa tega ne poznam, vsaj v svojem prijateljskem občevanju ne! Mar ne spominjate, kar ste mi bili v senci tegale stebra rekli: Nekega dne vam bodo namignili . . No, na ta migljaj ne maram čakati, izginem že prej. Bilo bi mi strašno, če bi mi knez mogel upravičeno kaj očitati ... Rožamarija je še otrok! To razvidite iz njenih naivnih vprašanj. Toda zelo visoko je zrastla. Prihajajo za njo leta, ko bo začela šele živeti, doslej je samo sanjarila. Ne morem verjeti, da bo name pozabila, toda, ako zdaj izginem iz njenega obzorja, bom živel v njenem spominu kot dobri, stari striček. In ti niso nevarni.« —

»Harro, želim, da bi vi imeli prav! Kajpada je Rožamarija še otrok toda njena ljubezen do vas ...«

»Čemu bi ta ljubki otrok ne ljubil svojega strica? Draga gospa! Ko bi Rožamarija bila svojo rast pametno uredila in bi si ne bila vbila v glavo, da zraste v vsej naglici kot hmeljeva mladika, bi se nama ne bilo treba ukvarjati s takšnimi mislimi. Ker pa je že tako dolg otrok ...«

»O Harro, ne morem vam povedati, kako hudo mi je pri srcu! Seveda imate povsem prav, toda moja uboga Rožamarija! —

Rožamarija je pripravljena na birmo. Nič več ni dvomljivo, kdo je prvi v šoli. Rožamarija! ... To celo dečki priznavajo, ki trde, da bi bila prva, četudi bi ne bila princesa. — Gospod samostanski pridigar pokliče njeno ime vselej s posebnim naglasom ter jo nekam čudno gleda, kadar mu odgovarja. Rožamarija ne posnema več v naglasu ostalih učencev. Ima pa še vedno svoj visoki otroški glasek. Toda nihče se ne smeje več, čeprav po naziranju dekliške klopi često govori o najčudnejših stvareh. Gospodu pridigarju se pa ne zdi nič čudno, on le prikimava in pravi:

»Tako torej vi to pojmujete, Rožamarija!«

Doktorjeva Elizabeta, ki hoče postati učiteljica, in je zelo častihlepna, reče pogosto mali, okrogli Berti, ki sedi poleg nje:

»Rožamarija ima vedno neko pojmovanje! To pa zato, ker je iz gradu Če bi jaz tako odgovarjala, potem bi to ne bilo pojmovanje, ampak — napaka.« —

Toda mala Berta ni sporazumna z Elizabeto ter odkimava z glavo:

»Takšen pa gospod pridigar prav zares ni! Njemu je vseeno ali je kdo iz gradu ali od drugod. Toda Rožamarija je vedno tako resna in radi tega se to pri njej imenuje pojmovanje.« — — —

Gospa Hardenstein zre često s vprašujočimi očmi na otroka, kadar sedi zatopljen v svoje knjige. —

In jutri bi imela priti knez in kneginja. Hočeta še nekaj časa pred birmovanjem prebiti na gradu Brauneck, čeprav je še precej hladno in so komaj prvi grmički trnuljca oblekli svojo belo pomladno obleko. —

Harro je tudi tik pred odhodom ...

Rožamarija mnogo razmišlja o svečanosti, ki je že pred durmi. Toda misel, da bo Harro vse lepo poletje odsoten, jo malce vznemirja. Čim bolj se bliža njen praznični dan, tem bolj potrta in bolj molčeča postaja.

»Ali je temu kriv Harrov odhod ali pa ji škoduje ta pouk,« često razmišlja gospa Hardenstein. Nekega večera, ko seda ob posteljici Rožamarije, jo vpraša nežno: »Povejte mi vendar, dragi otrok, kaj vam stiska srce?«

Rožamarijo zalijejo solze: »O gospa, jaz imam velike skrbi!«

»Govorite vendar, da si olajšate srce!«

»Jaz, — oh, jaz — Meni ni pomoči! ... Jaz nočem biti birmana!« —

Neizrečeno je presenečena gospa Hardenstein, ko je dobila ta odgovor. Z velikim sočutjem zre na jokajočega otroka. Nato izpregovori:

»Z velikim zadoščenjem sem slišala od gospoda samostanskega pridigarja, s kakšno prisrčno vnemo ste se pripravljali. In zdaj hipoma nočete k birmi! Mar so se vas polastili zli duhovi? ? ...

»Morala bi marsikaj obljubiti ... Saj bi prav rada, toda, če ne morem ...«

»Torej vaša zaobljuba vas skrbi! ... Sama sem mnenja, da se vse preveč zahteva od mladih src ... Hočem jutri govoriti z ljubeznivim učiteljem. Obljubil mi je že itak, da hoče priti semkaj in z vami govoriti ... Zaupajte se mu popolnoma!«

»Kako naj to storim? — Saj vendar ne morem pri najboljši volji ničesar reči! — Kako rada bi mu odkrila srce! —«

Sledi presunljiv jok in ihtenje ...

»Čemu bi radi in vendar ne morete? ...«

»O, radi Harra!«

»Kaj pa ima Harro pri tem opraviti? Harro sicer govori tu pa tam malce lahkomiselno, toda on bi se prav gotovo nikdar ne dotaknil vaše pobožne vere!«

»Za to vobče ne gre! Toda Harro noče tega, kar po besedah gospoda pridigarja store vsi pobožni možje. On hoče čisto sam zase živeti in o Jezusu ne izpregovori niti besede! Če bi ga zelo ljubil, bi vendar o njem tudi govoril! Toda on venomer odgovarja: ‚Jaz tega ne razumem' in : ‚O tem moraš vprašati gospoda pridigarja.' — In ako neprestano noče, se mora vendar pretrgati zlati trak, s katerim je Bog privezal njegovo srce na svoj prestol.«

»Moj zlati otrok! Ne uvidim, kaj bi to naj imelo opraviti z vašo birmo. To se vendar lahko še vse izpremeni, če dobi Harro ljubko, pobožno ženo!«

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Viktor Cenčič